

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 5 DE MAYO (MAJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 119

NARODNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Kolonizacija

Nekatero argentinsko časopisje, državniki in drugi rodoljubi o kolonizaciji večkrat pišejo in govorijo. "Gobernar es poblar" se vedno drži ter je glavno načelo argentinske politike in gospodarstva.

Doslej je že več provincialnih vlad izdalo različne načrte za zboljšanje poljedelstva; napraviti gospodarje zemlje one, ki jo obdelujejo; velika zemljišča je porazdelila v manjše parcele, a dovolj velike, z namenom, da jo proda za ugodnimi plačilnimi pogoji poljedelcem.

V nekaterih provinciah se je kolonizacija vsaj deloma obnesla; pri onih, ki jim je bila zemlja izročena kot lastnina, a vsem ni bila.

Sicer je argentinsko narodno gospodarstvo že več let usmerjeno v tem smislu, da se da zemlja onemu, ki jo obdeluje ter je vlada s posebnim zakonom dovolila narodni hipotekarni banki potrebno posojilo kmetom, da so mogli dobiti dolgoročni kredit do 80% vrednosti posestva.

Izvajanje tega zakona je v nekaterih slučajih prinesel dober rezultat, a v drugih je propadel. V prvem slučaju je bila zemlja poljedelcem po dobro preštudirani ceni prodana tako, da je izkupiček za pridelke odgoval obveznostim in prvim potrebam posestnika. A v drugem zemljiški pridelki niso dali toliko izkupička, ter so prišle še druge nepredvidene okoliščine, da bi poljedelec mogel napraviti svoje obveznosti in je bil prisiljen pustiti vse ter oditi, če je hotel rešiti sebe in svojo družino.

Med one, ki so pomagali poljedelcem v propast, prištevamo tudi razne špekulante, ki so mu za visoke obrestne pogoje dobivali posojilo na slabo zemljo ter so tudi pridelke oni pokupili po poljubnih cenah, kar jim je prinašalo dvakraten dobiček. Poljedelci so sicer kmalu spoznali prevaro ter zapustili zemljišče, obenem pa izgubili tudi ves vložen kapital, da ne računamo izgubljen čas in trud. Pri tem je imela velike izgube tudi hipotekarna banka, ki je posojala denar, četudi ji je zemlja ostala v last, a če za kmeta ni bila dobra, bo tudi banka težko dobila koga, ki bo pod takimi pogoji naselil, ki so njegovega prednika pregnale in pahnilo v propast. Edini, ki so pri tem imeli dobiček, so bili posredovalci.

Ta dejstva prikazujejo, da četudi je načrt kolonizacije dober in zamišljen, da zemljo onemu v last, ki jo obdeluje, pravilna, bi se nikakor ne smelo dovoliti, da bi se v te zadeve vmešavali ljudje, ki pri tem nimajo ničesar opraviti.

Izključno je tudi, da bi kmetje, četudi postanejo lastniki zemlje, postali kdaj trdni kmetje in steber države, če nimajo istočasno zagotovljene trga svojim pridelkom. Poljedelci bi se morali organizirati v lastno združenje, ki bi bila pod državno zaščito. Na zadružno menda argentinski kmetje še ne mislijo, a država študira, kako bi jim zaščitila trg pred posredovalci "acaparadores".

Blizu mest in prometnih sredstev je v Argentini skoro vsa zemlja last nekaterih bogatašev ter železniških družb, ki jo oddajajo za visoko ceno kmetom v obdelovanje. A Argentina ima še velikanske pokrajine, ki so državna last in v te pokrajine bi morali speljati ceste in železnice ter porazdeliti zemljo poljedelcem, če se ni prišel čas za agrarno reformo, ki so jo v Rusiji temeljito v nekaterih drugih državah pa vsaj delno že izvedli. S tem načrtom se nekateri argentinski državniki in domoljubi resno ukvarjajo.

Nacionalna hipotekarna banka po-

Mednarodna varnostna pogodba

HITLER JE GOVORIL — ZAHTEVAL JE GDANSKO IN KOLONIJE — POLJAKI SE BODO NEMCEM POSTAVILI V BRAN — JAPONSKA SE ODTEGUJE OD OSI RIM-BERLIN — ANGLIJA, FRANCIJA IN RUSIJA PRIPRAVLJAJO KOLEKTIVNO VARNOSTNO POGODBO — BALKANSKI SPORAZUM IN RUSIJA — REGENT PRINC PAVLE GRE V RIM — NARODNO IN MANJINSKO VPRAŠANJE TREBA REŠITI

Hitler je pretekli petek imel svoj napovedani govor. Kot je bilo že vnaprej pričakovati je napadel demokracije, ki so po njegovem mnenju slabše nego njegov nacizem in Musolinijev fašizem. Zanimivo je, da Rusije tudi to pot ni nič omenil, češar v prejšnjih letih ni nikoli pozabil.

Hitler je dejal, da je Gdansko, kjer imajo Poljaki edino pristanišče in izhod na morje, nemško mesto, kar pomeni z drugimi besedami, da ga imajo Nemci namen zasesti. Poljakom je stavil pogoje, ki bi jim omogočili prost izhod na morje, a seveda čez nemško ozemlje, kar pa smatrajo Poljaki za nastavljen jim past, da bi jih Nemčija napravila gospodarsko odvisne. Tega pa Poljaki pod nobenim pogojem ne morejo dopustiti in so pripravljeni boriti se na življenje in smrt.

Tudi kolonije je Hitler omenil. Dejaj je, da so za Nemčijo vitalnega pomena. In da je besede tudi dejansko podprl, je že prej poslal generala Brauchitscha v Afriko na ogled, kjer ima Nemčija namen s pomočjo Italije napraviti potrebne vojaške ekspedicije. Mussolini je naravnost italijanskemu kralju, naj pošlje zagotovilo egiptovskemu kralju, naj se nič ne boji, ker Italija nima nobenih slabih namenov. In to je slabo znamenje. Kadar se Italija komu dobri, ga ima gotovo namen ugrizniti. Saj je bil tudi z bivšim abesinskim cesarjem Selasijem, kralj Emanuel "bratranec" in je bil pri poroki albanskega kralja Zoga za "druga", grof Ciano.

Zanimiva je tudi Hitlerjeva zgodovinska ugotovitev, namreč, da spadata Češka in Moravska od nekdaj k Nemčiji. Po njegovi logiki bo morala zgodovina pisati, da je Masaryk iz tisočletne svobode češkoslovaški narod zaslužil, sicer samo za dvajset let, ker ga je Hitler spet osvobodil in vrnil v naročje veliki materi Nemčiji. Če bi Hitler diktiral zgodovino, bi se brez dvoma to zgodilo, tako pa zelo dvomimo. Si-

seduje 3.000 posestev skupno z 2.000.000 ha, ki jih oddaja pod zelo ugodnimi pogoji v last poljedelcem. Poleg omenjene banke pa so še druge uradne zemljiške družbe, ki so sicer pod državno kontrolo, a ne nudijo dovolj garancije, da bo kmet res uspel, temmanj, če ga obišče slaba letina ali kaka druga neugodnost. Določeno kupno svoto mora kmet izročiti, pa četudi gre potem na boben. V Argentini pa, kot povosod, so nekatere letine dobre druge slabe in gorje kmetu, če je v začetku na slabe naletel.

Noben poljedelec pa noče postati posestnik pod takimi pogoji, ki mu lahko požrejo še njegov težko prislužen kapital. To je tudi eden glavnih vzrokov da priseljenci, ki so povečini poljedelci, nočejo na deželo, marveč ostanejo po velikih centrih, ki nehoti povečajo proletarijat ter vržejo iz ravnovesja vse gospodarstvo.

Razumljivo je, da ljudje, ki imajo veselje do kmetovanja, se bodo za ta poklic odločili le tedaj, če bodo dani pogoji za gotov uspeh in napredek.

In kot rečeno se v tem pravcu v naši novi domovini precej razpravlja in tudi pozitivno dela, kar brez dvoma zanima tudi mnoge izmed nas. Zato se bomo k temu vprašanju ob priliki še povrnil.

cer pa je Hitler priznal, da Čehi niso Nemci, s čemer pa je le še bolj potrdil nacistično namero, ki je: podjarmiti tuje narode ter jih držati v gospodarski, kulturni in politični sužnosti. Za tako vljudnost in "pokroviteljstvo", ki ga je Hitler v svojem govoru ponujal manjšim državam, pa se vse, tudi najbolj zapuščene, lepo zahvaljujejo.

Poljaki so se Hitlerjevi nameri odločno postavili po robu. Dejali si, da Gdanskega ne bodo odstopili za nobeno ceno in bo zunanji minister polkovnik Beck te dni točneje odgovoril Hitlerju. Vlada pa je izposlovala od parlamenta diktatorski mandat do prvega novembra, da bo zamogla hitreje poslovati v tem kočljivem položaju.

Poljska je pričela iskati tesnejših stikov tudi s sovjetsko Rusijo, za kar so jo seveda prisilile prilike same in pa Anglija in Francija, ki brez Rusije nočeta podvzeti nobene odločilne akcije. Seveda bi šli Francija in Anglija tudi na pomoč Rusiji, če bi bila ista napadena preko baltičskih držav, a le tedaj, če bi slednje zaprosile za pomoč sovjetov.

Značilno je tudi dejstvo, da je bil Hitler povabil svojo zvezniško Japonsko, naj tudi ona odpošlje svoje vojno brodovje na Sredozemsko morje, kjer bodo skupno z Italijo dokazali Franciji in Angliji, kolikšna je njih moč, a Japonska tej želji ni ugodila, marveč je izjavila, da nima interesa z demokracijami iska-

nudili garancije in pomoči, če ne bo istega nudila tudi Rusija, to se pravi, če ne bo vsaka posameznih držav imela potrebnega dogovora tudi z Rusijo. Z eno besedo: Francija, Anglija in Rusija se prizadevajo organizirati splošno kolektivno varnost vseh držav. Prepuščene bi bile na milost in nemilost fašistični ekspanziji samo one države, ki bi ne hotele pristopiti v ta kolektivni varnostni blok.

Iz Bukarešte poročajo, da bo zunanji minister Gafencu odpotoval v Beograd, kjer se bo sestal s zunanjim ministrom Markovičem, ter se bodo morda sporazumeli, kakšen korak bo v tej kolektivni varnosti zavzel Balkanski sporazum. Kar se tiče Turčije, Grčije in Rumunije vprašanje ne bi bilo težavno, a Jugoslavija sovjetske Rusije do danes še ni priznala.

V Rimu se sedaj pripravljajo za sijajen sprejem prince Pavla, kamor namerava dospeti dne 10. maja, kjer bo ostal tri dni. V Nemčiji in Italiji so obljubili Jugoslaviji tudi veliko posojilo, oziroma kredit za njene vojne in druge industrijske potrebe, ki jih ima namen Jugoslavija v veliki množini nabaviti. Po našem mnenju pa vse prizadevanje Nemčije in Italije, da bi pridobili Jugoslavijo za svoj fašistični in "protikomunistični" blok, ne bo nič zaleglo, ker bi ji to v nobenem pogledu ne koristilo. Če so se v Franciji, Angliji in Rusiji res odločili za kolektivno var-

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga

ti konflikta. Seveda je pravi vzrok ta, da ji zelo slaba prede v boju s Kitajsko in bi rada zaključila vojno, če bi mogla, a je pri tolikšnih izgubah in žrtvah nazaj težko več iti. Kitajci pa, ki so podpirani od Rusije in Združenih držav, lahko vztrajajo ter vzdržujejo položaj še leta in leta. V Angliji celo upajo, da bo Japonska kmalu prisiljena zaokreniti svojo zunanjo politiko ter da se bo ločila od osi Rim-Berlin.

Kot zatrjujejo so Francija, Anglija in Rusija v glavnih obrisih že izdelale načrt skupne varnostne zveze, ki pa uradno še ni potrjena in se bodo menda še le v polovici tega meseca sestali zunanji ministri prizadetih držav. Kot trdijo, Francija in Anglija nobeni manjši državi ne bosta

nost vseh držav, in je skrajni čas, bo brez dvoma tudi Jugoslavija pristopila zraven.

Skoro pa mislimo, da bomo lahko v bližnji bodočnosti imeli priliko videti, če so se velike demokracije res odločile za nepopuščanje napram totalitarnim režimom, kajti po našem mnenju Hitler in Mussolini ne bosta mogla dolgo čakati in bosta kmalu poskusila napraviti kje kako novo aventuro.

Kolektivna mednarodna varnost je potrebna kot beraču kruha. In ne samo to, marveč morajo vsi narodi zahtevati in dobiti tudi vso svobodo ter morajo narodne manjšine biti priključene k svojim narodnim celotam, če to zahtevajo, kot zahtevamo primorski Slovenci in Hrvatje.

Angleška politika neizpremenjena

V zadnjih letih se ni o zunanji politiki nobene države toliko razpravljalo kolikor o zunanji politiki Velike Britanije. Posameznim odgovornim nosilec te politike so se čisto pripisovale povsem osebne note v zunanjepolitičnih smernicah britanskega imperija. Tako se je na primer govorilo o Edenovi politiki kot povsem osebno določeni politiki, ki da je pomenila veliko spremembo v primeri z angleško zunanjo politiko pred njegovim nastopom. Po Edenovem odstopu se je spet v čisto nasprotnem smislu tolmačila Chamberlainova in Halifaxova politika. Pri tem se je navadno prezrlo, da te razlike, o katerih se je toliko pisalo in ki več ali manj obstojajo ves čas, niso načelnega značaja, temveč se tičejo samo metod, ki si jih razni nosilci angleške zunanje politike v raznih radobijih sicer vsak po svoje zamišljajo kot najbolj uspešne, ki pa ne vplivajo na spremembo osnovnih smernic te politike.

Zato ni mogoče kar na splošno govoriti o kaki "razvojni črti" angleške zunanje politike, zlasti v kolikor bi s tem mislili na razvoj osnovnih smernic te politike, v kolikor gre le za posamezne metode. S tega vidika smemo tudi pri sedanjem angleškem ministrskem predsedniku Chamberlainu kot prvem nosilec trenutne angleške zunanje politike govoriti o razvojni črti, ki je ni mogoče prikriti. Pri tem pa ostajajo stalni elementi angleške zunanje politike povsem nespremenjeni.

V svojem govoru v Birminghamu dne 18. marca, Chamberlain na primer ni prikrival svojega nezadovoljstva nad drugačnim razvojem dogodkov, kakor si ga je bil do tedaj zamišljal v skladu s monarkovskim sporazumom in dogovori, ki so mu sledili. Iz tega spoznanja pa ni izvajal posledic v znamenju spremembe angleške zunanje politike, kakor so nekateri listi tedaj poudarjali, temveč samo v znamenju spremembe dosedanje svoje metode. Cilj njegove politike sploh, in smernice, ki do tega cilja vodijo, pa so ostali isti: zavarovanje miru za vsako ceno, tudi vojaškim nastopom, ako ni drugega izhoda.

Doslednost Chamberlainove zunanje politike od lanske septembrske do letošnje marčne krize nam najbolj zgovorno potrjujejo citati iz njegovih govorov, ki nam odkrivajo neko stalno izhodišče vseh Chamberlainovih naraščajočih prizadevanj za strnitev angleških in drugih sil proti poskusom enostranskega obvladovanja Evrope in sveta. Kot rdeča nit se v navidezni spremembi angleških stališč vleče izjava, da Anglija nikdar ne more dopustiti nadvlade ene same sile na evropskem kontinentu. Po tej osnovni smernici svoje zunanje politike se Anglija odpeve, kadar to zahteva razvoj dogodkov, tudi svojemu starem načelu o "sijajni osamljenosti", da se po načelu o kontinentalnem ravnovesju sil v etapah dokoplje do prevzema konkretnih skupnih obveznosti na evropskem kontinentu in drugod.

Lani 27. septembra je Chamberlain izjavil dobesedno: "Ako bi se prepiral, da se je katerikoli narod odločil, da z grožnjo sile zavlada svetu, bi smatral, da se mu je treba upreti. Pod tako nadvlado bi se narodom, ki verujejo v svobodo, ne splačalo živeti." Na to svojo osnovno misel se je Chamberlain vrnil tudi letos 18. marca v svojem govoru v Birminghamu. In ko so ga 23. marca poslanci opozicije v spodnji zbornici silili, da jim razodene smisel poslednje angleške diplomatske akcije

Nadaljevanje na 6. str.

Argentinske vesti

PREBIVALSTVO ARGENTINE

Po statistiki glavnega urada za ljudsko štetje, je razvidno, da je imela Argentina ob koncu leta 1938 nič manj kakor 12.958.217 prebivalcev. Prebivalstvo se je z ozirom na leto 1937 precej pomnožilo. V letu 1937 je štela Argentina namreč samo 12.761.509 prebivalcev, torej se je njeno prebivalstvo v letu 1938 povečalo za 196.708 oseb.

Rojenih je bilo v letu 1938 otrok 293.389, v letu 1937 pa 288.161. Leta 1937 se je torej v Argentini rodilo 5.828 otrok manj kakor lanskega leta. Umrla jih je 1938 leta 148.435, leta 1937 pa 143.463 oseb. Umrla je tedaj lanskega leta 4.972 oseb več kakor predlansko leto. S tem pa seveda ni rečeno, da je bila lanskega leta umrljivost večja, saj se je v primeru s tem tudi prebivalstvo pomnožilo.

Porok je bilo 1938 leta 85.015. Leta 1937 pa 86.503. Kakor je razvidno, je bilo lanskega leta 1.488 porok manj, kakor pa predlansko leto. Sedaj pa nastane vprašanje, kako je mogoče, da je bilo tako malo porok, ko se je prebivalstvo vendar tako pomnožilo. Stvar pa je čisto enostavna. Današnji svet je postal sila moderen. Zakon smatra za buržuazno ustanovo in zato se mnogi ne poročijo, ampak živijo v divjem zakonu. Izgovor, da se poročiti ni mogoče, ker ni denarja, ne drži. saj se položaj v splošnem ni poslabšal, prej se izboljšal.

VLAK SKOČIL S TIRA

V petek je vlak centralne kordobske železnice, blizu postaje Coronel Bogado skočil s tira ter so bili pri tem 4 osebe obite 2 pa težko ranjene.

Če je med ponesrečenci tudi kak Jugoslovian, še ni znano.

Tam okrog Pavona, Sante Lucije in Coronel Bogado živi namreč mnogo Jugoslovianov, doma večinoma iz Dalmacije, ki imajo v tem okraju svoje kmetije.

TUDI V SALTI RAZSAJA BOLEZEN

Ne samo v provinci Jujuy, ampak tudi v provinci Salta je začela razsajati nevarna bolezen davica. Do sedaj je samo v mestu zbolelo na tej bolezni čez 60 oseb. Zdravstvene oblasti so že napravile potrebne korake, da se razširjanje te bolezni zavestno in uniči.

STROGA KAZEN

Ivana Modrovska, 30 let stara in po narodnosti Čehoslovkinja, je bila obsojena na 10 let ječe, ker je hotela 27. septembra 1937 leta, umoriti sebe in svojo 9 letno hčerko. Do tega obupnega koraka jo je privedla žalost, ker je bila hčerka na enem delu telesa mrtvoudna. Obe je sicer mož rešil, toda žena je bila sedaj za poskusen umor in samomor le obsojena. Pač prehuda kazen v tem slučaju. Posebno še, če primerjamo druge umore, radi katerih so storili obsojeni le na par let, če že ne oproščeni. Sicer sta tudi v tem slučaju dva sodnika glasovala za oprostitve, toda ostala sta v manjšini.

PROMETNA NESREČA V MENDOZI

Prejšnji petek se je zgodila na aveniidi San Martin v Mendosi huda nesreča. Po tej aveniidi je z veliko naglico vozil z avtomobilom Cesar

Gori, pa ni zapazil, ko je iz ulice Maipú prihajal voz naložen z mlekom, na katerem je bil voznik Timoteo Aguirre. Oba vozila sta s tako silo trčila, da sta bila Gori in njegov spremljevalec Saul Rodríguez takoj mrtva, Aguirre pa težko ranjen. Ubit je bil tudi konj, razbit pa je bil tudi voz in ves raztresen tudi avto.

VLOMILEC V LEKARNI V VILLI LURO PRIJET

Policija je te dni napravila preiskavo v hiši št. 3520 ulice San Alberto. Dobila je namreč sporočilo, da v tej hiši stanuje nek tak človek, ki je podoben onemu, ki ga policija išče. Policija se je tedaj na to ovadbo res v to hišo podala in ko so začeli preiskovati hišo, so policaji zapazili nekega sumljivca, ki je nameraval zbežati na streho hiše. Policija mu je beg preprečila in ga aretirala. Piše se Pedro Polaez. Policija je trdno prepričana, da je on vlomilec v lekarno na ulici Poreel de Peralta 1477 in na Nogoya št. 5800, katerega je pomagal pri tem še nek tovariš, kateri pa tudi ima pasti kmalu policiji v roke. Pri tem vladu sta vlomilec tudi ustrelila policijskega searženta Tomasoa Sota.

BOLEZEN V PROVINCI JUJUY

Bolezen, ki razsaja v provinci Jujuy, posebno med otroci, je zavzela že tak obseg, da je zdravstvena oblast morala potom letala poslati zdravila proti tej nevarni bolezni. Z ozirom na veliko nevarnost, da bi se mogla bolezen še dalje razpasiti, je dala oblast že pred tednom zapreti vse šole, v tistih krajih, kjer ta bolezen razsaja. Sedaj pa še vse javne lokale.

PROMETNE NESREČE KOLE-SARJEV

Do zadnjega časa je bilo le redko-kdaj slišati, da bi se kak kolesar ponesrečil. Seveda je temu pripisovati dejstvo, da je bilo mnogo manj kolesarjev in še ti so bili dobri vozači, ker so bili že to povečini odrasli, ki so se vozili radi potrebe na delo, ker so stanovali daleč od svojega dela. Vse drugače je sedaj. Povsod kar mrgoli malih kolesarjev in kolesark, od katerih mnogi niti še voziti ne znajo. Nobeno čudo tedaj ni, če se zgodi v tem oziru nesreča njemu samemu, ali pa komu drugemu. Samo to nedeljo je bilo pet takih slučajev. Na križišču avenide Juan B. Justo in ulice Cuenca je podrl kamijon kolesarja José Hernandez. Med ulicama Cabildo in Guanacache je neznan kolesar podrl 57 letnega Manuela Martinez. Na višini 5450 ulice Rivadavia, je kolesar Cayetano Zingoria podrl Zulmo Salaberry, staro 44 let. Na križišču Cabildo y Pino, je kolektivo, katerega vodil Emilio Pardo podrl kolesarja Nicolasa Cuchuviera. Na aveniidi Alvear in Acevedo pa je avto Humberta Unguarta zadel ob kolesarja José Lopez starega 18 let ter ga poškodoval.

Mnogo teh nesreč so krivi starši, ker ugodijo otrokom njihovim kapricam, da jim kupijo bicikelj, ko ga prav nič ne potrebujejo.

UDAREC V PRSA NA NOGOMET-NEM IGRIŠČU POVZROČIL SMRT

Na nogometnem igrišču ki se nahaja ob aveniidi Centenario in Eche-

verria, so se dečki v nedeljo popoldne igrali nogomet. Kakor pa je že navada, da se na igrišču radi sprejo, tako se je zgodilo tudi ta dan.

Med prepriom je nekdo tako močno udaril ali sunil v prsa soigralca Francisca Godino, da je ta nezavesten obležal. Storilec so pa nato zbežali. Nezvestnega Godino, katerega je bilo komaj 15 let, so drugi ljudje odpeljali v bolnišnico Pirovano, kjer pa je že čez eno uro izdihnil.

PREISKAVA O DELOVANJU NEMCEV V ARGENTINI

Preiskava o morebitnem namenu Nemcev zaposesti Patagonijo in mogoče tudi še kak drugi kos zemlje v Argentini se bliža koncu. Izpovedbe Alfreda Müllerja, ki pa javnosti ni so znane, so bile že predložene sodniku dr. Paulucciju Corneju, da jih preštudira. Obenem pa sodnik proučuje sedaj tudi politično delovanje nemških tukašnjih organizacij ter mogoče prepoved njih obstoja. Bavi se pa tudi z osebnostjo ovajalea Heinricha Jürgesa.

V torek sta bila zaslišana v San Juanu Valter Kohler in Valter Sielfeld, ki sta bila prijeta v Iglesiji, ko sta prišla iz Chileja. Kaj sta izpovedala do sedaj še ni znano, ker drži sodnik še vse v tajnosti. Zna se samo to, da so pri njiju zaplenili razne fotografije in načrte, ki se nanašajo na andsko mejo s Chilejem in na vzhodne kraje San Juana.

VOLITVE V SAN JUANU

Volitve v San Juanu, ki so se vršile v nedeljo, so potekle nepričakovano mirno in brez prelivanja krvi. Interventor je poročal notranjemu ministru, da so se vršile v redu ter ni bilo pritožb od nobene politične skupine, ki bi kot taka prihajala v poštev. Sedaj pa poročajo iz

PRVI MAJ

Letošnji delavski praznik, 1. maj se je vršil dostojno. Nikjer ni prišlo do najmanjšega incidenta. Omembe vredna proslava 1. maja, je bila socialistična in nacionalistična. Prvi so v povorkah iz raznih delov mesta prikorakali na Diagonal Norte, kjer so bile postavljene tribune za govornike. Govorilo je več govornikov, med njimi tudi dr. Repetto, ki je rekel med drugim tudi, da Argentina pri reševanju svetovne politike ne pride mnogo v poštev, vsi delavci pa morajo delati za sporazum med ameriškimi narodi, da se ubranijo sovražnika, bodisi zunanega ali notranjega, ki bi hotel rabiti metode nasilja.

Nacionalisti so pa imeli svoje zborovanje na trgu San Martin, kjer so tudi nastopili razni govorniki.

Naj še pripomnimo, da je policija socialistom prepovedala izvajati državno himno, istotako nacionalistom.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Ugodna prilika

za čitatelje Slovenskega Lista

JAME.

Kombinirano pohištvo za jedilnico in spalnico obstoječe iz 15 komadov za samo \$ 225.

Avda. SAN MARTIN 2700

U. T. 59 - 0504

(Nasproti pošte)

Vila našega rojaka Franja Paternosta v San Paulu v Brazilu

SMRTNA KOSA

V ponedeljek 1. maja ob 2 uri popoldne je po kratki in mučni bolezni umrla v bolnišnici Ramos Mejía, naša rojakinja Marija Skvarča, stara komaj 33 let in doma iz Sv. Vida pri Vipavi.

Pokojnica je prišla pred 10 leti v Argentino, kjer si je hotela služiti svoj kruh in se kdaj vrniti zopet v lepo vipavsko dolino. A usoda je hotela drugače.

Pokojna Marija je imela dva otroka. Da preživi svoja otroka, sebe in moža, ki je že več let živčno bolan ter za delo popolnoma nezmožen, je morala uboga Marija trdo delati. Pomankanje in čezmerno delo sta zrahljala njeno trdno zdravje in jo končno položila v hladni grob.

Pokojnica zapušča tu v Argentini moža Bernarda, sina Alberta starega 8 let in Suzano 6 let staro.

Pogreb se je vršil v torek popoldne na pokopališču Chacarita, katerega se je udeležilo izredno veliko število vaščanov, prijateljev in znancev, ki so prihiteli tudi iz raznih krajev province, da so pospremili pokojnico na njeni zadnji poti.

Naj bo pokojnici lahka argentinska zemlja. Soprogu Bernardu, sinu Albertu in hčerki Suzani pa naše iskreno sožalje.

NABIRALNA POLA ZA POGREB POK. MARIJE SKVARČA

Za pogreb pok. Marije Skvarče so darovali sledeči rojaki in rojakinje:

Po \$ 20.— Stefanija Trošt in Ljudvik Mislej; po \$ 15.— Josip Trampuž; po \$ 10.— Antonija Mislej, Josip Volk, Frančiška Gorin, madam Sulas in Domingo Gaciano; po \$ 7.— Fani Mislej in Lasič; po \$ 5.— Pedro Avellaneda, Marija Lipovž, Henrik Piščane, Anton Trošt, Josip Piščane, Marija Bratuž, Alojz Drufoyka, Ropa Ferjančič, dr. Fernando Ibargaray, Gumersindo Moyans, Manuela Jaiso, Carmelo Novarro, Maria Bareyro, Gustavo H.; po \$ 3.— Vera Piščane, Josip Mislej, Ivan Mislej; po \$ 2.— José Castro, Berdomas; po \$ 1.— Manuel Rodriguez, Alojzija Fabič. Vsega skupaj se je nabralo \$ 204.—

Tem potom se vsem teško prizadeta družina najsrčneje zahvaljuje.

Naznanjamo pretužno vest, da je po kratki in mučni bolezni v ponedeljek dne 1. maja, nenadoma umrla v bolnišnici Ramos Mejía žena in mati

Marija Škvarča

doma iz št. Vida nad Vipavo, stara 33 let. Zapušča moža Bernarda ter dva mladoletna otroka: Alberta starega 8 let in Suzano staro 6 let.

Pogreb se je vršil drugi dan pop. na pokopališču Chacarita ter jo je na nje zadnji poti spremljalo veliko število prijateljev, vaščanov in znancev, kar je pričalo, da je bila pokojnica pri vseh, ki so jo poznali, zelo priljubljena.

Naj bo dobri ženi in materi lahka tuja zemlja!

Zalujoči ostali: mož in otroci ter ostali sorodniki, ki pa so vsi v domovini.

BUENOS AIRES — ŠT. VID NAD VIPAVO.

Buenos Aires, dne 2. maja 1939.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. CODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Vesti iz organizacij

Z NEDELJSKE DOMAČE ZABAVE V SLOVENSKEM DOMU

Preteklo nedeljo se je vršila v Slovenskem domu napovedana domača zabava, ki je potekla v najlepšem razpoloženju ter zadovoljstvu vseh številnih posetnikov.

Društveni orkester pod vodstvom Vencela Lazariča je zelo dobro igral. Pogrešali pa smo lepega petja zborov Slovenskega doma. Zato bi želeli, da bi drugi petje ne izostalo. Tudi bi bilo dobro, da bi se ob takih prilikah dalo na oder kako majhno veseligracio, da bi tudi starejši posetniki prišli do svoje zabave.

IZ ROSARIA

DELATI, PA NE SAMO GODRNJATI

naj bo v odgovor onim, ki samo kritizirajo, ničesar pa ne stvari ne doprinejo. Saj to tudi mi vemo, da ni vse v redu, a če bi mi kot oni samo godrnjali, nikoli pa nič storili, bi bili vedno na istem. Vsi ste vabljeni k sodelovanju, kajti dela je za vseh dovolj.

Imeli smo priliko slišati zares nesmiselno fraze: ti si komunist, oni je narodnjak, fašist, Krahje, Pri morec itd. Zakaj taki nesmiselnosti izrazi. Zakaj bi ne bili složni, ko pa smo pravzaprav vsi eno — delavci. Več treznega mišljenja, pa manj nes pametnega besedičenja, rojaki, pa bomo prav gotovo prišli do kakega stvarnega zaključka.

Rojaki in rojakinje!
Tudi vi, ki danes še niste pristopili v naše vrste, vas ponovno vabimo: pridite! Pristopite v naše delavsko društvo Triglav v naš Slovenski dom. Pokažite vsi, da nam živo zanimajo naše delavske dolžnosti, bodisi doma ali v tujini.

POZOR

Kdor želi sliko z otvoritve Slovenskega doma Triglav v Rosariu, si jo lahko naroči v nedeljo 7. maja pop. v društvenih prostorih Mitre 3936. Vsaka slika stane 50 cent.

PLESNA ZABAVA

Društvo priredi v Slovenskem domu dne 21. maja ob 4 uri pop. v ul. 1 de Mayo 1159 veliko plesno zabavo. Vstopnina za nečlane \$ 1.—, za člane pa 0.50. Čisti dobiček gre v prid obzidave društvenega zemljišča, zato pričakujemo, da se boste v polnem številu odzvali.

Torej na svidenje v nedeljo dne 21. maja.

F. Mezgéc, tajnik.

G.P.D.S.

Opozarjamo vse slovenske rojake, da bo G.P.D.S. v Villa Devoto, Simbrón 5148, v nedeljo 14. maja praznovalo svojo 4 obletnico, z dobrohotnim sodelovanjem vseh slovenskih društev v Buenos Airesu.

Ponovila se bo ob tej priliki prelepa otroška igra "SIROTA JERICHA". Priznani pevski zbori naših organizacij, nam bodo zapeli zbrane komade.

Radi obširnega programa se bo spored začel izvajati točno ob 16 uri. Natančen spored prinaša "Naš Dom".

Za obilno vdeležbo tega pravega shoda slovenske naselbine se vlijudno priporoča

ODBOR.

Velika prireditel v Berissu

Jugoslovansko društvo vzajemne pomoči v Berissu priredi sokolsko akademijo v soboto 6. maja ob 9 uri zvečer v Poljski dvorani, ulica Napoleones 4333 v Berissu. Pri tej akademiji nastopijo razen tamošnjega društva vzajemne pomoči in Sokola Dock Sud-Boca, tudi Českoslovaški Sokol iz Buenos Airesa in Českoslovaški Sokol iz Ville Dominico.

Program obsega sledeče točke:

1) "Kralj Petar II." deklamira Vidosava Leković. 2) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice Sokola Dock Sud-Boca. 3) Proste vaje, izvajajo članice Českoslovaškega Sokola iz V. Dominico. 4) "Braća", dekl. Drag. Josipovičeva. 5) Proste vaje izvajajo moška deca Sokola Dock Sud-Boca. 6) Zagrebške proste vaje, izvajajo člani Sokola Dock Sud-Boca. 7) Vaje na bradlji, izvajajo ženski nastopci Sokola Dock Sud-Boca. 8) Proste vaje, izvajajo člani Českoslovaškega Sokola Villa Dominico. 9) Proste vaje, izvajajo ženska deca Sokola Dock Sud-Boca. 10) "Soko", dekl. Luka Leković. 11) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice. 12) "Tri junaka — tri Sokola", dekl. Petar Josipovič. 13) Piramida, izvajajo deca Sokola Dock Sud-Boca. 14) Vaje na bradlji, izvajajo Českoslovaški in jugoslovanski Sokoli. 15) Klavirska točka, Irena Hruby.

Proste vaje bo spremljala na glasovir naša Marica Mavčeva s Pater-nala.

Za to sokolsko akademijo pri kateri nastopajo tudi naši bratje Českoslovaki, vlada veliko zanimanje tako v mestu Buenos Airesu samem kakor tudi v okolici. Radi tega je pričakovati, da se bo ta dan zbralo v Berissu veliko naših rojakov in bo to lepa slovanska manifestacija.

V Berissu bodo ta dan vozile za to naročene "bañadere". Kdor bi se torej želel peljati skupno s člani Sokola s tem vozilom, naj to javi odboru Sokola Dock Sud-Boca, 25 de Mayo 1484 Dock Sud. Voznja tja in nazaj, vključevši večerjo stane samo \$ 2.—.

Na svidenje torej 6. maja v Berissu!

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTVA

Novak P., Misiones. — Naročnino smo prejeli v redu. Pozdrav!

Leban J., Tucumán. — Naročnino prejeli. Hvala! Pravite, da vam je zelo ugajalo, kadar je nastopil zbor Slov. doma na radio, a da sedaj vas radiovalovi ne dosežejo več, odkar so premestili uro. Pisali ste na radio uro, pa vam niso odgovorili. Bomo mi posredovali, vendar dvomimo, če bomo kaj dosegli vsaj hitro ne, ker so z radiom v zvezi veliki stroški in so tudi druge okolnosti, ki ne dovolijo, da bi napravili vse, kot bi bilo želeli. Pozdrav!

Bernetič M. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

Fon J., Aleksandrija. — Naročnino smo prejeli v redu in tudi list vam dostavljamo, upamo, da ga v redu dobivate. Pozdrav!

Lukišić I., Jugoslavija. — Naročnino prejeli v redu in boste videli

Tudi naši telovadci so se pokazali na izletu v Tigre: Silvan Pečenko drži na ramenih Staneta Baretta

na ovitku poleg naslova, do kdaj imate plačano. Pozdrav!

Saksida J., C. Saltos. — Naročnino za dve leti prejeli v redu. Hvala! Sprejmite najlepše pozdrave!

Podreka K., Mesto. — En pes za spremembo naslova smo prejeli. Hvala in prejmite naše pozdrave!

Novak J., Misiones. — Naročnino smo prejeli. Hvala! Pozdrav!

Orel L., V. Guillermina. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

Domicelj V. — Ček z nakazano naročnino prejeli v redu. Zdravo!

Skok L. — Naročnino prejeli. Hvala! Pozdrav!

Furlan L., V. Calzada. — V Argentino ne more priti nihče, če nima katerega svojih, ki ga vpokliče, to je starši otroke ali obratno in moženo ter obratno. Kdor ima tukaj polje, tudi lahko pride in turisti.

Če bo kaj primernega, hojmo javili, a niste navedli koliko let ima vaš sin. Sprejmite najlepše pozdrave!

Šolski svet v V. Devoto. — Omenjena objava ne zanima širšo javnost, zato se obrnite direktno na društvo, ki vas je brez vašega dovoljenja stavilo na spored. Pozdrav!

Paulin K., Cordoba. — Naročnino smo prejeli v redu. Pozdrav!

Bratož F., Ensenada. — Naročnina je še plačana. Zaostale številke vam bomo dostavili. Pozdrav!

Brezovac A. in Pustovrh K., Munro. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

Šuklje I., Las Breñas. — Bomo počakali dokler ne ozdravite in ker pravite, da tudi s kosečo ni bilo kaj prida. Pozdrav!

Gabrijelčić J., Trebec I., Turin L., Bangelj A., Rozina L. in Rejc S. — nam izročil g. Lakner v redu.

Andrej Krajnc plačal g. Škrbeu ter doboli v redu.

Vsi oni, ki ste prosili za pismen

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50-5383

Villa Devoto Buenos Aires
zasebno J. P. Varela 5130

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR, potem tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na naše upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

Šolarji in šolarke paternalske in docksudske šole se igrajo v naravi

odgovor ter priložili znamko, ste dobili pismo.

Vsi tisti, ki so vas obiskali naši inkasanti ali ste se sami oglasili na uredništvu, imate tozadevno potrdilo. Sicer pa imate vsi, ki ste z naročnino zaostali, na ovitku to označeno.

Podpirajmo svoj list

Moremo spoštovati ideale, a... nimamo zakaj biti razdruženi. Naš narod more biti bratsko združen, tembolj v izseljenstvu, ki živimo daleč od naše domovine, moramo v tej naši drugi domovini biti tesno združeni, da nam bo dala sad skupne moči, za nas in za naše zanamce. Zbližavati se moramo v vseh vprašanjih, ki se nas posredno ali neposredno tičejo. Na naš tednik Slovenski list bi morali biti vsi naročeni ter ga moralno in materialno podpirati, da bi bil velik po obsegu in vsebini ter poln idealov in skupnih misli. Dokazati bi morali da smo kulturno in gospodarsko dozoreli ljudje, ki vemo kaj hočemo.

Vsi vemo, da je tisk danes najmočnejše orožje. Državniki, diktatorji, stranke, trusti, sindikati itd., vsi imajo lastna glasila, ni treba še posebej poudarjati, da ima delavstvo in ljudstvo vobče, najmanj be-

sede pri tisku, čeprav ga ono čita in podpira na razne zavestne in podzavestne načine.

Izseljenci pa imamo, hvalabogu, po zaslugi nekaterih poštenovalnih ljudi, svoje lastno glasilo Slovenski list, ki bi zaslužil vse večje naše opore in zanimanje za njega, a je že tako, da raje segamo in podpiramo kar ni našega ter omalevujemo svoje.

Podpirati svoj tisk ni nihče prisiljen, a je naša dolžnost, zato bi moral biti vsakdo izmed nas na Slovenski list naročen.

Rudolf Satej.

PRVOVRSTNA Restavracija, Bar in Pivnica

RIVERA 1999 vogal DORREGO
U. T. 54 - 7461

Zračni prostori za društva, banke in svažbe z rezerviranimi prostori za družine

Kegljišče in kroglišče

Vsakovrstne jedi ob vsaki uri

Za društva dvorana brezplačno

Priporoča se lastnik

ANTON DEKLEVA

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.

DRAMATIČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.

GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.

DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.

POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslučaj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

STARŠI, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvo. Pouk brezplačen.

Šolski otroci pri kosilu, ob priliki izleta v Tigre

Slovenci doma in po svetu

Poldrugi milijon lir je hotel iztihotapiti

Tržaški "Piccolo" poroča, da je bil pred dnevi razkrit drzen poskus iztihotapitja za poldrugi milijon lir. V zadevo je zapletenih več znanih tržaških osebnosti med njimi in d. i. Oskar Brunner, po rodu žid, svoj čas solastnik velikih tekstilnih tovarn v Podgori pri Gorici in v Šturjah, ter odvetnik baron Rudolf de Rinaldini, ki sta bila aretirana. Brunner je v družbi z nekim holandskim inženirjem došel z zasebnim avtomobilom v Genovo, odkoder se je odpeljal proti francoski meji v Ventimiglia. Tam ga je pa policija prišla in našla pri njem poldrugi milijon lir, ki jih je hotel tajno spraviti čez mejo.

GORIŠKI NADŠKOF PROTI PLESOM

Proti plesom v postnem času je goriški nadškof v svojem škofijskem listu za mesec marec napisal ostre besede proti plesni norosti v postnem času. Nadškof pravi: "V raznih krajih naše nadškofije se pripravljajo plesi in druga posvetna veselja, čeprav je to v nasprotju s svetim postnim časom in čeprav cerkvene postavbe tako početje strogo prepovedujejo in čeprav so najvišji oblastniki ponovno pozivali k stroki disciplini in k resnemu življenju." Potem izraža nadškof svoje začudenje nad tolikšno brezbriznostjo, s katero kristjani kršijo stroge cerkvene predpise. V nadaljnjem spodbuja duhovščino, naj ponči verjame o teži njihovih prestopkov, kjer se ji zdi pa potrebno, naj izveja navodila, ki so jih v tem pogledu izdali škofje Treh Benečij leta 1935.

ŽELEZNIČARJI IMAJO SVOJ LIST

S 1. aprilom je v Ljubljani začel izhajati mesečni "Slovenski železničar", ki ga izdaja klub železničarjev JRZ v Ljubljani. V uvodnem članku sporoča novi list, da bo slovenski železničarski obnem pa glasilo političnega kluba železničarjev JRZ. Na prvi strani prinaša sliko dr. Korošca ter sliko prometnega ministra dr. Spaha.

LIKVIDACIJA KMETSKIH DOLGOV

V poročnem letu je Privilegirana agrarna banka zelo intenzivno nadaljevala delo glede izvršitve Uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. Na osnovi doslej definitivno prejetih kmetijskih dolgov je bilo odobreno denarnim zavodom in združnim organizacijam na tekočem računu 619.903.606,37 din in 3% obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov din. 264.392.903 oziroma skupaj za 824.296.509,37 dinarjev.

NOV KOMISAR ZA OBČINO KOJSKO

Župan občine Kojško g. Gaioli Carrara je premeščen iz Kojškega, kjer zapuša bolesten spomin, in je imenovan za komisarja občine Oparye selo. Za komisarja občine Kojško je prefekt imenoval g. Visintina, u. radnika iz Gorice.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakršne bolezni \$ 3.—
Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Samo stari nad dvajset let smejo na sezonsko delo

Anketna komisija, ki jo je sklicalo ministrstvo za socialno politiko v Murski Soboti, je soglasno sprejela sklep, da se dovoli odhod na sezonsko delo v inozemstvo kakor tudi na veleposredstva v naši državi samo delavcem in delavkam starih nad 20 let. Izjemo je dovolila anketna komisija le v uvaževanja vrednih primerih velike bede, velike družine in nemogočnosti, dobiti doma primerne zaposlitve. V takem primeru bi lahko dobil dovoljenje delavec star nad 18 let, ako bo zaposlen skupno z materjo, očetom ali starejšim sorodnikom pri istem delodajalcu. Ta omejitev ima svoje vzroke v izredno žalostnih primerih moralnega in telesnega propadanja našega mladega delavstva v inozemstvu. Posebno velja to za dekleta. Mnogo primerov poznamo, ko so se mladi delavci s prenapornim delom povsem pogledajo, da delavec čim več naredi in ne vodijo računa o njegovi starosti in zmožnosti. Naš človek, posebno mlad in priden, pa tudi ne pazi dovolj nase in gara preko mere, posebno pri akordnem delu, da bi se izkazal in čimveč zaslužil. Mlada dekleta prav tako rada zapadejo preveliki vnevi, poleg tega pa imamo še mnogo primerov moralnih prestopkov, ki močno škodujejo našemu ugledu v tujini.

SKLADIŠČA ZA NAFTO V JUGOSLAVIJI

Velika skladišča za nafto in bencin urejujejo po vsej državi, tako poročajo iz Zemuna. V Zemun namreč prihajajo te dni ogromne množice nafte in bencina iz Romunije. Kakor se doznava, dovažajo romunsko nafto in bencin tudi v nekatera druga naša rečna pristanišča. V Zemun dovažajo nafto in bencin v posebnih železnih vlačilcih. Tu ga prelivajo v železne sode in odpravljajo dalje. Kakor poročajo, grade v vsej državi deset velikanskih skladišč za ti dve dragoceni tekočini. Večino teh skladišč urejujejo pod zemljo zaradi varnosti pred eksplozijo. Vsa ta skladišča, katerih vsako sestoji iz treh delov, morejo sprejeti okrog 45.000 vagonov nafte in bencina.

KREDITI POLJEDELCEM

Največji del kreditov, namenjenih poljedelcem, je bil odobren združnim organizacijam po vsej državi, in sicer za odkup, predelavo ali vnovčenje kmečkih pridelkov. Stanje združnih posojil je bilo dne 31. decembra 1938 naslednje: združna posojila na obveznice in menice; izdanih 7.295.678 din, na združni tekoči račun 106.423.477,52 din, na lombard združnih obveznic 14.619 din, posojila za nabavo poljedelskih strojev in orodja 2.355.161,50 din, tekoči račun združni in zvez po Uredbi 241.153.927,03 din, kar da skupaj 377.476.031,55 din. Po združnih organizacijah je kreditiran neposredno tudi mali kmetidranar v znesku 12 milij. din (dočim je leta 1937 ta vrsta kredita presegala komaj znesek 2 milij. din.). V letu 1938 je banka prvič začela izdajati maj-

hna posojila do 2000 din poleg kreditiranja potom meničnih posojil proti odškodnini na nepremičnine in dolgoročna hipotekarna posojila in posojila na lombard vrednostnih papirjev. Stanje hipotekarnih in dolgoročnih posojil vodnim zadrugam je bilo 31. decembra 1938 naslednje: hipotekarna posojila 395.845.893,17 din, dolgoročna posojila vodnim zadrugam 13.403.865,09 din, skupaj 409.249.758,26 din.

ORAZI ODIDE ZA RAVNATELJA V RIM

G. Vezio Orazi je imenovan za glavnega ravnatelja Državnega urada za produkcijo filmov v Rimu. Prejeto, ki se je med svojim bivanjem v Gorici veliko trudil za gospodarsko povzdigo dežele in posebej še za elektrifikacijo Soške doline, bo v kratkem odšel na novo mesto.

DVAJSETLETNICA ZAVODA ZA ŽENSKO DOMAYO OBRT

Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani praznuje letos dvajsetletnico svojega plodotvornega dela. V proslavo svojega jubileja je otvoril na evetno nedeljo v svojih prostorih na Novem trgu zelo pestro razstavo belokrajinskih pisanih, ki so se pojavile tudi še le po prevratu prvič v ljubljanskih trgovinah in so sedaj zelo udomačene in priljubljene za velikonočni čas v Ljubljani in tudi drugod. Nad 800 komadov je bilo razstavljenih. Belokrajinske pisaničice so izdelane v težki batik-tehniki, ki zahteva veliko spretnost od risarice ali "pisačice". Motivi so na pisanih geometrijski, nabočni in naturalistični. Po veliki večini imajo vse pisaničice temno podlago, od katere se potem rdeča, bela zelena in rumena barva prav lepo odražajo. Svoj čas so pisale Belokranjke pisaničice le za svoje ožje prijatelje in znanke, danes pa, ko je zaprla bogata Amerika revnemu svetu iz Bele Krajine pot preko oceana, skušajo doma pridobiti z ročnim delom nekaj denarja za vsakdanje nujne potrebe, ker ni drugod zaslužka. Zato nam izgledajo pisaničice kot velike kaplje srčne krvi, ki jo nosijo na trg za svojo dečo. Poleg pisanih so razstavljene tudi belokranjske vezanine, preproge in platno. Kot novost v moški modi so pa razstavljeni krasne športne srajce z bogato vezanino, ki nadomešča kravato. Srajce so narejene iz belokrajinskega domačega platna in se izvrstno nosijo. Verjetno je, da se bodo prav hitro udomačile pri moški športni mladini, zlasti pa pri turistih, ker so zelo trpežne.

KROJAČNICA

Martin Turk

ima na izbero vsakršnih vzorcev ter Vam napravi elegantno obleko.

LORIA 1760
Buenos Aires

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimske obleke, suknje in površnike NE ODLAŠAJTE V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporočila se

DANIEL KOSIČ

Ul. Calderón 3216

Villa Devoto

Naši kmetje: Marušičevi na svoji kmetiji v Mendosi

Tihotapstvo lesa iz Jugoslavije v Italijo

Italijanske oblasti so odkrile zadnje čase veliko tihotapstvo lesa iz Jugoslavije v Italijo — vsaj tako pišejo zadnje čase italijanski časopisi. Med drugim pravijo tudi tole: Po poročilih in ovaduhih je prišlo oblastem na uho, da na tisoče debel prihaja čez mejo opremljeno z vsemi potrebnimi dokumenti kot tranzitno blago. Les prodajajo trdkam v notranjost Italije in carinske oblasti so dosedaj debela označevale s carinskimi oznakami ter se s posebnimi konvencionalnimi znaki. Zaradi tega so se pritoževali vsi dvlastniki in so proti temu zelo ostro protestirali, posebno pa so bili prizadeti, ko so nastopile sankcije in ko je bil promet zaprt. Italijanskim oblastem se je tedaj zdela marsikaj sumljivo. Da bi si odpomogli, so lastniki gozdov v obmejnem kraju pregledali vse dogovore med Italijo in Jugoslavijo, ki se nanašajo na promet z lesom in so tako na veliko iznenadjenje italijanskih oblasti po "diplomatski" poti, kakor piše tržaški list, rešili zadevo v svoj prid. Pozabljenja soo teli klavzulo v nekem starem obojestranskem dogovoru med Italijo in Jugoslavijo, ki pravi med drugim, da je posestnikom v obmejnem pasu, ki imajo gozdove, v katere ne peljejo z italijanske strani nobene ceste, dovoljeno, da prepelejo svoj les po določenih prehodih v Jugoslavijo, odkoder ga potem po železnici ali po večjih cestah zopet spravijo v Italijo, ne da bi za to plačali carine in drugih dajatev. Italijanske oblasti so seveda morale ugoditi njihovim upravičenim zahtevam in zopet dovoliti uvoz lesa, ki

je bil sicer iz gozdov v italijanskem obmejnem pasu, pa se je moral zaradi slabih oz. ugodnejših prometnih sredstev prepeljati v Jugoslavijo in šele potem zopet v Italijo. Toda italijanskim oblastem se je vseeno malo čudno zdelo, odkod tolike množine lesa. Ker niso mogli ničesar ugotoviti pri transportu in nobeno poverbo, ni jim ostalo drugega, kakor se podati v gozdove in s težko muko prešteti, koliko debel je v teh gozdovih. Po dolgih računih so začudeno ugotovili, da je število debel izvoženih v Italijo, znatno prekašalo število onih, ki so jih prešteli in da prekašajo tudi število italijanske in jugoslovanske zone skupaj. Toda ti gozdovi še stojijo in so skoro neizsekani. Zaradi tega oblasti obtožujejo, da je les prihajal iz drugih krajev Jugoslavije, kar se je bale ugotovilo. Italijanske oblasti so po svojih računih izračunale, da je bilo na ta način vtihtapljenih v Italijo nič manj kakor 222.833 debel! Zaradi tega prestopka je obtožena cela vrsta jugoslovanskih dvlastnikov, ki se bodo morali zagovarjati pred italijanskim sodiščem zaradi tihotapstva.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mazeljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ZILLO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibiost. REVMAZEM: kila, nadna, gota, sibiost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GLELO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Po-strežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

ZIDJE V SLOVENIJI

Beograjski listi objavljajo nekatere podatke o ugotovitvah ljudskega štetja, ki je bilo dne 31. marca 1931 v Jugoslaviji. Po teh podatkih je bilo takrat v državi 68.405 Židov. Večina idov je živela v dunavski banovini, najmanj pa jih je bilo v dravski banovini, ki jih je štela ob ljudskem štetju samo 820. V Ljubljani in ljubljanskem srežu so jih našli 97, v mürskosloboškem srežu 269, v dolnjelendavskem 207. Večina srezov v dravski banovini ni izkazala nobenega Žida.

Seveda jih je danes primerno mnogo več, ko je namreč prevzel pok. Dolfuss popolno oblast v Avstriji v svoje roke, jih je mnogo pribražalo v Jugoslavijo in se nastanilo mnogo njih posebno v Sloveniji. Še več jih je našlo zavetja v naši državi, ko je Hitler Avstrijo priključil Nemčiji. Precej jih je tudi pribražalo v Jugoslavijo ob aneksiji Češke in Moravske, od katerih se jih je nekaj ustanovilo tudi v Sloveniji.

IZDATKI BANOVIN

Izdatki vseh banovin znašajo za novo preračunsko leto 1.050.166.314 din, in sicer odpade na preračune same 988.626.142 din, a na preračune banovinskih skladov in zakladov 61.540.172 din. V primeri z lanskim letom so se vsi preračuni povečali skupno za 68.573.553 din, vendar pa za kritje tega poviška ni bilo treba v nobeni banovini vpeljati kako novo davčino ali dajatev. Izdatki se bodo krili iz povečanih prejemkov s tem, da se bo izboljšala služba pobiranja dajatev. V nekaterih banovinah pa so celo ukiniteli več dajatev.

ODLOK O DEVIZAH IN VALUTAH

Finančni minister je izdal tale odlok: Po pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami se prepove uvažanje učinkovitih bankovcev po 100 din v našo državo, kjer gre za vsote, kri presega 500 din. Vsako uvažanje dinarskih bankovcev po 100 din v višini več kot 500 din pride, na vezane račune pri Narodni banki. Carinska in poštna oblastva bodo poslala Narodni banki vse stotake, ki jih bodo vzela posameznikom ali zasegla iz pošiljk iz tujine. Narodna banka pa odobri la zneske v višini vrednosti prevzetih učinkovitih bankovcev blokiranam računom oseb, ki jim je bankovec zasegla.

ELEKTRIFIKACIJA SLOVENSkih GORIC

Eden najnaprednejših slovenskih gospodarskih okolišev — Slovenske gorice na Stajerskem — je bil sedaj v marsikaterem oziru še daleč za drugimi našimi kraji. Velja to predvsem za prometne potrebe. Slovenskih goric in pa za elektrifikacijo vsi pogoji: gosta naseljenost, precej ugodno gnotno stanje prebivalstva in pa bližina elektrarne Fale. Zadnja leta je mariborska mestna občina, ki je do sedaj vzorno elektrificirala vso mestno okolico, začela posvečati večjo pažnjo vprašanju elektrifikacije Slovenskih goric. Zadeva je krenila z mrtve točke lanske leto, ko se je elektrificiral skrajni zapadni kos Slovenskih goric okrog Sv. Kungote in Svočine. Letos je bil podaljšani daljnovod od Sv. Kungote do Pesnice in s tem je bil obnem napravljen prvi korak za vstop v Slovenske gorice. Mestno električno podjetje v Mariboru je zainteresiralo za problem elektrifikacije krajevne činitelje po slovenjgoriških vaseh in trgih. Odziv je bil nadvse

razveseljiv. Krajevni činitelji so pokazali veliko zanimanje za elektrifikacijo ter so obljubili tudi primerlo pomoč. Ker je tudi mariborska mestna občina stavila nadvse ugodne pogoje in ker obstoja upanje, da bo izvedbo načrtov podprla banska uprava, je vprašanje elektrifikacije Slovenskih goric na najboljši poti, da bo v kratkem izvršeno. Te dni se je vršila pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah konferenca, katere so se udeležili zastopniki mestne občine in mestnega električnega podjetja ter številni župani in krajevni činitelji iz Slovenskih goric. Na konferenci je bil dosežen popoln sporazum. Mestno električno podjetje v Mariboru bo napeljavalo daljnovod najprej od Pesnice do Sv. Trojice v Slovenskih Goricah. Daljnovod bo šel preko Sv. Marjete in St. Lenarta. Pri Sv. Marjeti, v St. Lenartu in pri Sv. Trojici bodo transformatorji za napajanje krajevnega omrežja. Pozneje bodo v vseh navedenih krajih napeljavani odcipi v druge slovenjgoriške večje kraje.

DENAR POSLAN V DOMOVINO ZADRŽAN

Jugoslovansko finančno ministrstvo daje na znanje našim izseljencem sledeče:

Po odredbi fin. min. št. 64542 je zabranjen donos v našo zemljo bankovcev od 500 in 1000 dinarjev. Ta odredba je bila izdana iz razloga, ker se v inostranstvu pojavljajo velike količine našega denarja, katerega nepostavnim potom iznašajo v prvi vrsti državljani židovskega pokolenja in pa profesionalni tihotapei valut. Radi tega je s tem ukazom onemogočen donos večjih bankovcev, da bi se jih tako manj zahtevalo v inozemstvu. Medtem in še pred to prepovedjo, ki obstoji že tri mesece, so došli in še prihajajo potom pošte pošiljke v dinarskih bankovcih, raznim osebam v naši zemlji. Navadno naši izseljenci in sezonski delavci kupujejo v inozemstvu naše bankovce, ker so cenejši, nego da pošljejo proste devize. Te pošiljke pa na pošti zadržijo, nakar jih potem oddajo v shrambo Narodni banki.

Nekaj takih pošilk je prišlo tudi iz Argentine. Ta denar radi omenjenega predpisa ni mogel biti izročen naslovljenecem ter se sedaj nahaja v Narodni banki.

Naši jugoslovanski izseljenci naj bi tuje valute pošiljali v domovino neposredno preko naših bank, a ne preko inostranih. Narodna banka je že odredila, da se izseljenski čeki računajo po prostem tečaju.

ZENITNA PONUDBA

Dva prijatelja, stara 32 in 38 let, eden iz Ljubljane, drugi iz Zagreba, katera posedujeta tu lastno zemljišče in hišo in s stalno službo, se želita seznaniti v svrhu ženitve, s prijateljima, dobrima gospodičnima do 32 let starosti.

Samo resne ponudbe s sliko je poslati pod W.D.S.N. 634, Excelsior, Victoria 723, Bs. Aires.

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer LIMA 1217 — BUENOS AIRES U. T. 23 - Buen Orden 3389

FRANCOSKI INSTITUT V LJUBLJANI

V posodopju Narodnega doma v Ljubljani ima svoje prostore Francoski institut. S svojo veliko knjižnico, predavalnico in poslovnimi prostori zavzema kar cel prvi del desne strani tega monumentalnega sopleja v središču Ljubljane. Prostori so zelo okusno urejeni, police za knjige prepolne; prav tako bogato pa so obložene tudi mize s časopisi in revijami in lahko bi rekli, da je v Ljubljani redko kje kaka čitalnica. Kamor bi prihajalo toliko čitateljev. Vse poslovanje zavoda je silno skrbno in prijetno in je pač tudi temu pripisati tako velik uspeh ustanove, ki sicer širšemu občinstvu v Ljubljani še ni tako znana. Vendar pa so stiki med slovensko in francosko kulturo že stari. Saj je to že na zunan dokazano na dovolj zanimiv način: vse važnejše francoske manifestacije v Ljubljani se pri nas proslavljajo pred spomenikom pesnika Valentina Vodnika, svoje slovenske zvezde pa smo tudi pritrtili na najvišji vrh spomenika Neznanemu vojaku Napoleonove vojske na Napoleonovem trgu. Prvi krožek prijateljev Francije pa je bil v sedanjem stoletju v Ljubljani ustanovljen v letu 1908 ter se je imenoval "Francosko-slovenski krožek" — l'organisation Franco-slovène". Krožek je deloval čisto samostojno in brez vsake podpore, prav posebno pa ni užival nobene podpore od tedanjega francoskega veleposlaništva na Dunaju. Krožek je štel lepo število članov, največ je bilo v krožku profesorjev, ki so svoja šolska leta lahko prebili tudi v Franciji. Krožek se je lepo razvijal do izbruha svetovne vojne ter je med vojno seveda precej miroval.

ZIMA V POMLADI

Trst. — Zadnjič smo mislili, da nam je zima za sv. Jožefa poslala zadnji pozdrav in se bo čez noč poslovila za dobro dobrih 9 ščipov. A smo se zmotili. Proti koncu tedna je naraščal mraz dan za dnem, ponoči bolj kakor podnevi, očemer je vsako jutro pričal sveži led. Sedaj pa je nastopila prava zima. Nebo se je potemnilo in naraščajoča burja je begala snežinke, da so plesale v veliko veselje otrokom, ki tako veselje le redkokdaj uživajo, a v veliko skrb vrtnarju in sadjarju.

Ta zakasneli mraz, ki je menda zaključil letošnji zimski čas, je prizadeval ljudem precejšnjo škodo. V vrtovih spodnje mestne okolice so bile marelice, breskve in hruške zgodnjih vrst že v lepem cvetju. Mraz je brstje in cvetje moril. Najhuje pa je bilo za nekatere vrste češpelj. Zadnja leta so si sadjarji v tržaški okolici pridobili več vrst eksotičnih sadnih dreves, med njimi posebno tako imenovane "amole", vrste Burbank, Climax in sv. Roža. Letos teh vrst sadja na trgu gotovo ne bo.

Še večjo škodo je napravil mraz po zelenjadnih vrtovih. Pri Sv. Ani, v Rocolu, pri Sv. Ivanu, v Barkov-

Pogled na mesto La Paz v Boliviji, kjer živi mnogo jugoslov. sorojakov

ljah in tja doli do Čedad, je bilo v zadnjih tednih na vrtovih dela čez glavo. Večino gred so že posejali in nekaj dni pred mrazom je bila presajena tudi že solata iz gorkih gredic v mrzle, odprte grede. Ker je vreme dobro kazalo, so ljudje prekopavali in ravnali vrtove celo v poznih večernih urah z lučmi v rokah. Kako bo nežno rastlinje preneslo veliko spremembo, si vsako lahko misli. Škoda je neprecenljiva.

Ta pomladna zima pa je tudi Rimanjem prekrizala račune. O sv. Jožefu, ko obhajajo praznik svojega patrona, se zgrinjajo nepregledne vrste Tržačanov in bližnjih okoličanov v Rimanje. Za domačine je to dan žetve. Gostilne in osmice se leto za letom prenapolnijo in vsakokrat zmanjka prostora, tako da morajo ljudje še v bližnji Boršt in na grad Mohov. Rimanjci prodajo na ta dan vse svoje zaloge gnjati, pleč, klobas, kokoši, jaje, domačih štrukljev in domače vinske kaplje za dober denar. Letos pa je bilo vse narobe. Računi, kako bodo plačani davki, obresti za posojila in morda tudi kakšen obrok, kako se bodo otroci oblekli in obuli, so se na mah skvarili zaradi tistega nesrečnega pomladanskega mraza. V Rimanjih se je zgasililo le nekaj nazvestejših, ki se pri tleh dobrih dobrih in slabih novih nazorih ne morejo otresti starih tradicij. Sedaj pa čakaj "uboga para" prihodnjega sv. Jožefa!

V spomin Štefana Gomiščka

Pred letom dni v začetku spomlad si nas zapustil, mlad in poln načrtov za prihodnost, Štefan, povsod znani in priljubljeni goriški delavec. Trpka usoda Te je tako kruto iztrgala v najlepši mladeniški dobi iz naših vrst. Solnce je sijalo toplo na cvetno nedeljo ob letu preko vse solčne Gorice, ko smo Te žalostnih sre spremljali iz Tvojega rodnega doma v St. Petru tja doli po poti proti Vertobji, kjer si našel po hudem trpljenju svoj zaslužen tihi in mirni dom.

Ne samo Tvojim svojem, materi, sestricam in bratom, temveč tudi nam, Tvojim sodelavcem in mnogim prijateljem širom vse goriške okolice in drugod, je bila Tvoja smrt bridka izguba. Bil si nam vzor, poštenjak in zvest prijatelj. Niso bila rožnata Tvoja mlada leta. Bridka so bila, polna razočaranja in težke borbe za obstanek. Pridno si prijel za vsako delo in s svopim zaslužkom

vzorno skrbel za mater ter pet bratov in sestrice. Kljub vsem težavam pa si po svojih skromnih močeh hrepel po izobrazbi, ljubil si petje in godbo. Vedno so nam bila vrata Tvoje domače hiše odprta, vedno smo bili deležni dobre in prijazne besede.

Vsi, ki smo Te poznali, Te ohranimo kot dobrega prijatelja v najlepšem spominu!

USTANOVITEV DRUŽBE ZA UVOZ JUGOSLOVANSKEGA LESA V TRSTU

Trst, marca 1939. — V kratkem času bo zopet nova panoga italijanskega gospodarstva centralizirana in celo monopolizirana. Kakor so prej ustanovili monopolna društva za uvoz kave, tako bodo sedaj razdelili ves uvoz lesa, po državah iz katerih prihaja, na 5 milijonov glavni- ce in vsak trgovec bo primoran postati družabnik teh družb, od katerih bo dobavljal les. Pri vsaki družbi bo moral podpisati delnico za 1000 lir torej skupno 5000 lir. Sedeži teh tvrdk bodo v Trstu, Genovi, Benetkah, Napoliju in Kataniji. Tržaška družba bo imela v rokah jugoslovanski uvoz, beneška družba samo nemški uvoz, Genova bo uvažala samo eksotičen les itd. Delokrog je vsaki družbi torej točno začrtan in ga ne sme prekoračiti. Tako bo ves izvoz lesa iz Jugoslavije šel skozi Trst in samo skozi eno družbo, ki bo imela na ta način precej prednosti med katerimi so glavne: kontrola nad cenami, enoten nakup ob izključitvi vsakega posredovalstva, edini kontakt z ministrstvi, uvedba disciplin v domači produkciji.

FRANCIJA ZAPIRA IZZIVACE V TUNISU

Francoske oblasti so zaprle v Tunisu 16 Italijanov radi izzivanja in protifrancoske akcije. Seveda je to zelo razbudilo italijansko javnost in celo smatrajo, da bi te aretacije dovedle do večjih in nevarnih zapletljev. Pravijo namreč, da te aretacije lahko "dovelejo do novih nevarnih agitacij od strani italijanskih kolonistov v Tunisu, kar bi še bolj kompromitiralo odnose med Francijo in Italijo". Italijansko časopisje piše seveda zelo ostro proti Franciji tako, da je angleški poslanik v Rimu na to opozoril italijanskega zunanega ministra Ciana, zlasti na oster napad na Francijo, ki je izšel v časopisu "Relazioni internazionali" z željo, da bi se to popravilo, kar bi brez dvoma blagodejno uplivalo na razvoj političnih dogodkov.

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059

pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Trgovina čevljev BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181 U. T. 59 - 1723

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje **MARKO RADALJ** Facundo Quiroga 1325 U. T. 22 - 8327 **DOCK SUD**

Poslužujte se

PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN

Ul. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

GRADITEV LADJE "STOCKHOLM"

Trst, marca 1939. — Med združenimi ladjedelnici, švedsko paroplovno družbo Svenska Amerika Linje in zavarovalnimi družbami je prišlo do sporazuma o zgraditvi nove ladje "Stockholm", ki je pred nedavnim časom zgorela in se potopila v tržaškem pristanišču. Ladjo so sicer po nesreči takoj dvignili, toda ugotovili so, da je popolnoma nerabna. Ta motorna ladja je bila zavarovana pri raznih zavarovalnicah, toda največ pri angleških zavarovalnicah. Škoda je bila cenjena na 100 milijonov lir. Ladjedelnica je zahtevala od zavarovalnic, da ji izplačajo vso škodo, kar pa tega niso hoteli storiti. Zaradi tega so pogajanja potekala zelo dolgo in kakor sedaj javljajo so se v Rimu z uspehom zaključila. Tržiške ladjedelnice bodo ladjo popolnoma nanovo izgradile in bodo uporabile samo one dele prejšnje ladje, ki se niso bili montirani. Ladjedelnice so se obvezale, da bodo ladjo izročile švedski družbi konec prihodnjega leta. Od pogorele ladje bodo vzeli samo motorje v kolikor niso poškodovani. V poročilu, ki so ga izdale združene jadranske ladjedelnice zglede, da je bila precejšnja krivda tudi na strani ladjedelnice same ker omenja, da "bi ladja morala imeti že na podlagi prejšnje pogodbe mnogo boljše varnostne naprave, kakor jih predvidevajo ital. državni in mednarodni predpisi". Poleg tega bo imela ladja ob izročitvi še druge varnostne naprave. V obvestilu tudi ni govora na kakšni podlagi je bil sklenjen sporazum med zavarovalnicami in ladjedelnici. Nova ladja bo imela iste dimenzije kot prejšnja, t. j. 28.000 rgt in 19 vozlov brzine.

O italijanskem pesniku Krasa

V letošnji prvi številki mesečne revije "Sodobnost" je prišel njen sotrudnik in naš rojak Lino Legiša daljšo knjižno poročilo o zbirki pesmi "Carso", ki je izšla l. 1938. v Trstu in katerih avtor je Darío de Tuoni. To poročilo se glasi:

"Ta zbirka sonetov nedvomno zasluži našo pozornost, neglede na čas najnovejšega političnega prijateljstva. Gre za našo zemljo, za naš Kras, ki ni dobil svoje pesniške podobe samo pri slovenskih pesnikih pri Grudnu in Srečku Kosovelu, ampak tudi pri italijanskem Slataperju in zdaj še de Tuoniju. Obi Slovencev sta bila domačina, Kraševca, medtem ko sta Italijana tržaška izletniška ljubitelja Krasa. Torej bi se že zastran tega razmerja splašalo malo več pobaviti z odsevom te zemlje pri enih in pri drugih. Slovenski iredentist Gruden je pokazal nekaj socialno pobarvanih izrazito pokrajinskih slik, ki so domače in drage zlasti za človeka ob našem morju, čeprav presega njih nacionalni problem daleč ta ozki okvir. Kosovelov Kras pa ni provincialno omejen, ampak je splošna podoba te, iz katere začne mladi človek boj, da bi uresničil svojo lepo misel novega človeka, in v katero se vrača, ko je strit in ko je spoznal, da njegove sile niso kos velikim zasnutkom. Kras je bolnemu in še neizčiščenemu ekspresionistu zatočišče, ki ga sprejme kakor mati. Podobno je pojmoval to ubožno, a vendar tako lepo in dobro zemljo italijanski iredentist Slataper, ki jo je proslavil še pred obema Slovincema. V nji je našel uteho svoji večkrat nemalo bolni in kaotični čustvenosti, ob nji je bil sebi zanimiv boj: boj slovanske oko-

Drobne vesti iz naših krajev

Gorica. — V Abesiniji je 25. septembra umrl dr. Carlo Bussi, ki je bil znan na Goriškem, Tržaškem in v Istri koder je služboval in posebno v Tolminu.

Reka. — Za jelsanskega dekana je bil pred kratkim imenovan Viktor Perkau, rojak iz Trnovega pri Ilirski Bistrici in dosedanji župnik v Jelsanah.

Trst. — 49-letni delavec Marij Gorjup je po pomoči popil nekaj natrijevega luga misleč, da je vino. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Trst. — 8-letni Škilan Armand je prišel pod "litorrino", ko se je smu-

lice in zaledja z italijanskim jedrom v Trstu, ki je bil obenem boj slovenske krvi, ki se je je zavedal v sebi, z italijansko.

De Tuoni ni zajel s tako strastno, vročo in omočeno besedo kakor Slataper, dasi je njegova ljubezen do te zemlje podobnega korena. To je že bolj miren samotni izletnik, ki se ne umika milostnemu hrupu samo v okolico, kjer izpred tih gostilne opazuje skale, ki se ogledujejo v sončnem pristanu, ampak zahaja še dalje od ljudi na kraške vrhove, med ograde, doline s školji, brinjem in žepkom. Tu, koder odmevajo samo njegovi okovani čevlji, lahko sanja, rešuje svoja premišljevanja, spoznava sorodnost v življenju narave s katero se tem bolj sklada, čim bolj se odteguje zankam iluzij. Ta osebnost, svetobežni, rahlo refleksivni poudarek pa je na splošno v manjšini, zakaj po večjem delu je knjižica zbirka naravnih slik, vtisov z izletov, zelo spretno prenesenih v strnjeno sonetno obliko.

Kolikor večkrat manjka elementarnosti in pomebnosti razpoloženja, hoče zabrisati zelo poetično besedišče, v katerem je dosti več lepobesednega, iz arhaične italijanske dediščine, kar napravi sonetom nekoliko virtuosno, blede podobno. Podobno je z doživljanjem narave, ki jo skuša po Rilkejevem zgledu pokazati nekam prosojno, mistično prežeto s skrivnostno silo, ki kakor da hoče spregovoriti. Kljub nekaterim bledotam je pa vendarle znal de Tuoni zajeti v svoje verze mnogo lepote naše zemlje, ki se pač odpre le tistemu, ki je dolgo znan z njo. Tu so podobe, ki jih doslej še niso izrabili: preprosto pokopališče sredi razvnetega petja skrčatov; čar stariškosti, ki obdaja značilne nadzidke zvonovi nad kraškimi cerkvicami; počitek pod zidom nasproti starem Repentabru, medtem ko divja spodaj po moderni cesti "prostaštvo upijaneno od rdečega vina in hitrosti"; "nostalgija" zapuščenih kamnolomov; kraške doline z vrstami trt: tiho življenje ograd, s kuščaricami, skrčati in govedom, ki obira dišeči žepki; školji, ki odsevajo v blede samotni svetlobi; tiho razkošje in zmagoslavje kraške pomladi; otožno plameneči vinogradi ob trgatvi; pa tudi resna postava zdelanega Kraševca, ki zbujajo spoštovanje, in podoba jasnega ljubko čistega, a vendar trdno na zemljo postavljenega dekleta iz tega ljudstva "posvečenega nesreči" — če prav razlagam sonet "Il tuo sorriso". To razmerje do naše zemlje in do našega človeka mora zbujati simpatije za pesnika. Za lepoto, ki je je bil deležen, in tudi za novo zgodovinsko podobo Krasa, ki odseva iz njegovih pesmi, pa mu bo marsikdo zaviden, vsaj tisti, ki mu ni več dovoljeno, da bi se ji znova približal."

čal pri progi pri Sv. Ani. Motorni vlak ga je z vso silo butnil na središče proce od tira. Rešilna postaja je bila iz naslednje postaje takoj obveščena o nesreči. Dečka so našli z zelo težkimi ranami na železniškem naspilu. V bolnišnici so mu takoj napravili operacijo.

Trst. — Pod avtomobil je prišel Marij Bizjak star 16 let. Dobil je lažje rane in zdraviti se bo moral 10 dni.

— Neznani motociklist je povozil 14-letno Nerino Vrahec iz Sv. Ivana in ji prizadel težje poškodbe tako, da bo morala ostati v bolnišnici 2 tedna.

— Pod velik kamjon je prišla 6-letna Anita Pahorič, ki pa je na srečo ostala še živa. Dobila je številne rane po vsem telesu, tako da bo morala ostati v bolnišnici 5 tednov.

— Pri padcu si je zlomila kost v kolku 18-letna Marija Antolovič.

Zgonik. — V Zgoniku na Krasu se je poročil rojak Janko Obad iz Saleža z gđ. Marico Škrkovo. Novoporočencema, ki sta bila zaročena že dolgo dobo, a ju je nemila usoda ločila za nekaj let, želimo čim več sreče!

Bilje. — V Biljak pri Renčah se je pretekli petek zgodila huda nesreča. 65 let stara Marija Šavnikova je dvigala vodo iz domačega vodnjaka. Pri tem se je pa preveč nagnila čez obzidek in padla v vodnjak. Starka je v njem utonila.

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMENDIA 4947
Bs. Aires, Paternal

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPČIĆ
in JUSTO KRALJ
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Nadaljevanje s 1. str.

o skupnem nastopu tako zvanih "protinapadalnih" držav, se Chamberlain, zvest svoji osnovni misli, ni pomišljal izjaviti: "Edina stvar, ki nas trenutno zanima, je tale: Mi se ne moremo podrediti postopku, po katerem bi bile neodvisne države podvržene takemu pritisku groženj o uporabi sile, da so prisiljene odreči se svoji neodvisnosti; in mi smo odločeni, da se z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, upremo poskusom izvajanja takega postopka."

V tem pogledu torej nikakor ni mogoče govoriti o kaki "razvojni črti" angleške politike v zadnjem času kot nekem nasprotju z dosedanjimi njenimi osnovnimi načeli. Zato je mogoče reči, da je tudi Cham-

berlainova izjava o Poljski samo naravno dopolnilo vseh prejšnjih in sicer v tem smislu, da se Anglija v določenih primerih, ko gre za izvajanje osnovnih načel njene politike, ne brani prevzema določenih vojaških obveznosti v Evropi.

Podobno kakor sedaj, je Anglija postopala tudi leta 1914, le da se je takrat bolj obotavljala. Zgodovinsko dejstvo je, da Anglija leta 1914 pred izbruhom vojne ni dala tako daljnosežne izjave, kakršno je dal 31. marca Chamberlain. To se posebej potrjuje dejstvo, da je uvedena vojaška obveznost. Po končani svetovni vojni so se slišali očitki o veliki angleški neodgovornosti za izbruh vojne, češ da bi bila vojna morda preprečena, ako bi Anglija pravočasno povedala svoje mnenje.

Sprejem jugoslov. zunanega minis trga dr. Cincar-Markovića v Berlinu

Trdnjavski pas Rusije od Baltiskega do Belega morja

V zadnjih letih so sovjeti začeli zelo hitro utrjevati obale Severnega ledenega morja. Ustvarjajo si posebno vojno organizacijo in obenem grade velika središča oboroževalne industrije. V vojaškem kot v gospodarskem oziru se je na severu SSSR že zelo mnogo izpremenilo. Leningrad in Kronstadt sta že izpremenjena v prave trdnjave. Poznavalci takih pravijo, da so te trdnjave po obsegu in po utrjenosti "najmočnejše trdnjave sveta". V Finskem zalivu grade obalne utrdbe. Tudi trdnjavska črta, ki sega od Leningrada do Ladoškega jezera in Petrozavodska ob Oneskem jezeru, na jug pa do Pskova na litvanski meji, se hitro dograjuje. Posadke v Leningradu in Kronstadtu so v zadnjem času okrepili. Zastarele trdnjavske naprave so odstranili in jih nadomestili z modernimi, zlasti v Kronstadtu. To pa je samo nekaj del obsežnega sovjetskega zamisli obrambo svoje nagradbenega načrta, po katerem se si rodne zahodne meje. V največji tajnosti — koliko jo je ob zaposlitvi toliko tujih inženirjev sploh mogoče doseči — delajo na vseh ostalih predelih severne obale.

Vojaške podrobnosti teh del sovjeti torej drže kolikor mogoče v tajnosti, pač pa se tudi v SSSR veliko piše in govori o gospodarskem izpopolnjevanju severnega dela evropske SSSR. V l. 1938 so popolnoma elektrificirali polotok Kola, ki ima v vojaškem oziru velik pomen. V notranjosti polotoka, ki je izredno bogat na naravnih zakladih, so ustanovili in zgradili industrijska podjetja za izrabljanje cinka in aluminija. Vsa ta industrija je namenjena izključno potrebam vojske in letalstva. Velika elektrarna v Murmanskju je tik pred dograditvijo, druga podobna elektrarna v mestu Povieniec ob Oneskem jezeru pa bo kmalu začela obratovati. V bližini Kandalakša so začeli graditi tretjo elektrarno "Niva 3", ki naj bi zalagala s tokom ne samo industrijo cinka in aluminija, ampak tudi vso trdnjavsko črto vzdolž finske meje.

Gradi se vsa 70 m pod zemljo. Voda za turbine bo pritekala po podzemskem rovu, ki je dolg 2,7 km. Sovjetski generalni štab si veliko prizadeva, da bi bila ta elektrarna čim prej gotova. V načrtih tretje petletke je obravnavana kot najbolj nujno delo in je za njo tudi namenjenih sorazmerno največ kreditov. Pri gradnji je zaposlenih 3000 plačanih delavcev in 6000 političnih jetnikov in 400 inženirjev oziroma tehnikov. Del vodi inž. Miedvedjev, ki je elektrificiral tudi že zahodno mejo SSSR.

S to vojaško okrepitevijo severne obale in zgraditvijo oboroževalne industrije sovjetska vlada v Moskvi zasleduje v glavnem tale namen: da se v Murmanskju ustanovi stalno vojaško oporišče, ki bi v potrebi moglo sovjetski vojni mornarici varovati pot do Atlantskega oceana; trajno zvezo med severnimi pokrajinami srednje Rusije in Tihim oceanom in sicer brez navezanosti na Daljni vzhod in transsibirsko železnico, da se izpelje redna letalska zveza na progi Leningrad—Murmansk—Severna Amerika čez severni tečaj.

Vsi ti nameni so se rodili iz želje, da bi sovjetska vojna mornarica imela izhodišče, ki bi bilo odmaknjeno tuji kontroli. Sovjetski generalni štab je namreč prišel do prepričanja, da je sovjetska vojna mornarica ob sedanjem mednarodnem položaju in ob nameščanju utrjevanju A-landskih otkov v Botniškem zalivu enostavno blokirana in nima izhoda. Edino "Stalinov prekop" v Belo morje in utrditev Murmanska in hitre zveze med središči oboroževalne industrije na severu bi moglo to stanje izpremeniti. Zato v zadnjem času sovjeti tako hite, da bi dohiti mednarodni položaj. (Transeontinental).

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50-0277

Ste bolni?

Telefonirajte po slovensko

U. T. 22-4026

in takoj Vam pošljemo pomoč

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

Prvega majnika...

Visoko gori je čepela bela cerkva z rdečo streho. Zvonik je bil kakor čuvarjev obraz. Izpod sive koničaste kape, kateri je bila podobna škrljeva zvonikova streha, so bistro gledale štiri lince, na vse štiri strani neba. Kakor da so žive oči, ki budno gledajo vse tja do obzorja, tako se ti je videlo iz prevala.

Toda oni dan je bilo vse drugače, kakor včeraj in jutri. Visoko gori nad senoženjmi je vse dni samevala cerkva svetega Filipa in Jakoba. Le mežnarija ji je delala tiho družbo in samotarski mežnar, ki je vsako jutro še pred zoro klical zemljane k jutranji molitvi in jim spet označil sedmo uro in poldne in večerno angelsko čiščenje. Daleč, daleč tja čez strmine je valoval zvonov glas in oznanjal pridnim sosesčanom uro in čas in tudi namen njihovega življenja.

Božji mir je vladal leto in dan na hribu pri Svetemu Filipu in Jakobu. Samo prvega majnika je gora oživila. Tako je kazala pratika že iz sive davnine, da je tisti dan pri svetini na gori velik shod iz devetih fara in devetkratdevetih vasi.

Zato pa sta božja svetnika tudi na moč vabila oni dan. V cerkvi sta lepo bratsko čakala v svojih svetniških podobah; iz zvonika sta pa klicala vse, ki so ju hoteli slišati. Veliki zvon je klical "Filip" mali pa "Jakob" in tako je bilo zvonovima tudi ime. Tisti dan sta imela svoj god. Vsako leto prvega majnika.

Tudi Lipe se je dvignil oni dan. Saj je bil tudi njegov god in domeni se je s sosedovim Jokelom, ki je bil njegov najboljši prijatelj. Saj je bilo prav tako, ker sta bila oba isti dan rojena in isti dan sta tudi svoj god praznovala in se nista nikoli sporekla, tudi ne zaradi godu, ker je bilo že kar jasno da je Lipetov god dopoldne, Jakobov pa popoldne, praznovala sta ga pa cel dan.

Skozi opojno dehteče sadne vrtove, navzgor med brežinami njivami kjer je bohotno zelenela setev; skozi bukovke gozdove in spet skozi laze je vodila pot. Tam je skozi gosto praproto zavila v breg strma steza.

Pa nista bila Lipe in Jokel sama. Že daleč naprej je bilo videti skozi drevje bele rute božjepotnice, tam iz one strani pa se je vila čela procejsija, ki je hitela iz Osoj. Skozi skrivnostno tihoto gozdne senčice je bilo slišati razgovor še nevidnih potni-

kov. Vse bolj je oživljala brez, vse je hitelo na goro. Sonce je pa vse huje priiskalo. Saj je bila že blizu deseta ura in prvega majnika že zna sonce dobro pogreti.

Brez postanka sta pela zvonova, narod pa je hitel.

Polna je bila cerkev. Še okna je bilo treba odpreti, da bo množica zbranega ljudstva vsaj skozi okno lahko slišala, kako teče v cerkvi masa.

Lipe in Jokel sta si kmalu pomagala. Na koro sta imela že staro pravico. Zdelo se jima je, da jima prav tako pristojno mesto na koro kot svetnikoma na oltarju.

Pred Bogom pokleknilo, povzdignilo srce...

taka se je oglasila pesem. Tudi Lipe in Jokel sta malo pritisnila.

Vse je šlo svojo običajno pot kakor vsako leto na ta dan. Sveta tihota je vladala tudi med množico zunaj cerkve in vsi so prisluhnili be-
mož.

Tri praznike praznujemo, tako je začel. Prvi je namenjen našima dvema apostoloma Filipu in Jakobu, ki naj nam iz nebes navdihneta pravo spoznanje svetih resnic prave vere.

Drugi praznik je Marijin, ker se danes začne njen majniški mesec, ki naj nam s svojo materinsko pomočjo nasipa tolažbo na pot našega življenja kakor mi s evetjem krasimo njen majniški oltar.

Tretji praznik je pa delu namenjen, kakor ga slave vsi delavski ljudje celega sveta in ga po pravici in po zasluženju obhajate tudi vi trpni, ki si s trdim žuljem in potnim čelom pridelate skorjice kruha.

In o tem, kaj je delo kristjanu po nauku naše vere vam hočem spregovoriti, da boste znali breme življenja prav nositi pod varstvom Marijinim in po poti, ki sta jo hodila in učila sveta apostola Filip in Jakob.

Gospod Primož je bil učen in tudi lepo je znal povedati. Med njegove hribovce je že tudi začela zahajati nova učenost iz širokega sveta in so se tudi že oglašali taki, ki so vsega mnogo vedeli, samo prave resnice o človekovem življenju niso hoteli poznati, tiste resnice, ki jo je prinesel na svet sam božji sin Jezus Kristus. Gospod Primož je zato skrbel, da so bili njegovi verniki prav poučeni.

Tudi Lipe in Jokel sta poznala svet. Saj sta bila že oba v kmetijski šoli in sta marsikaj čitala. Zato sta

pa tembolj pozorno poslušala gospoda Primoža.

Vsem so bile gospodove besede prav. Le Torek, ki so mu ljudje "Merkant" rekli, je ves čas kaj pomoljavaj, toda nihče ga ni hotel poslušati.

Ko je bilo slovesnosti v cerkvi konec je pa "Merkant" dobil besedo. Ljudje so se posedli k zaslinim mizam in se pomenkovali o tem in o nem. Saj je minilo že leto in več, ko so se zadnjič videli.

Merkant je pa kar na vso moč pridigal.

Ali ste ga slišali gospoda. Od dela je pridigal in še to je rekel, da kdor ne dela naj tudi ne je. Zakaj pa sam ne gre delati.

Gospoda Primoža so ljudje radi imeli. Saj ga je bila sama dobrota in zato so take besede kar kmalu iz-
zvale nevoljo.

Toda tudi Merkantova stranka je kmalu imela pristašev. Slabega semena je povsod nekaj in tudi pod zvonom svetega Filipa in Jakoba je bilo nekaj takih, kateri so bili prelepi za pošteno delo in preneumni, da bi mogli kam naprej priti. Tisti so seveda prikimavali Merkantu in mu še za pijačo dajali — od denarja, ki so ga po sejmih primeštarili, ker drugega posla niso opravljali. Tak je pa bil tudi Merkantov opravek. Bil je mešetar in razgrajč.

Tudi Lipe in Jokel sta prisleda k njegovi mizi. Bila sta fanta, ki sta nekaj vedela pa tudi besede sta zna-
la sekati.

Kako je tisto od dela, gospod Torek? je mirno vprašal Lipe.

Merkant je spet začel od kraja, da takih ljudi, ki brez dela žive ni prav nič treba na svetu. Vsi naj gredo delat...

Kaj se pa to pravi? Delati? Kdo pa dela? je prašal Jakob.

Tele, je zarohnel Merkant prav po mešetarsko.

Torej teleta delajo, se je namuznil Lipe in pozvedoval dalje:

Kaj pa mešetarji delajo? Meni se njihovo delo ne vidi jako potrebno. Med poštenimi ljudmi se teleta tudi brez mešetarjev lahko prodajajo in kupujejo.

"Med poštenimi že", je skušal pomagati Merkantu njegov prijatelj, toda če ti pride talijanski mesar, pa te tako nabriše, da je kaj, če nimaš mešetarja.

Jaz bi le to rad vedel, kaj se pravi delati je vztrajal Jokel. Ali dela

tudi tisti, ki lenuše k delu priganja?

Dva smrčavca me že ne bosta učila, se je razjezil merkant in jo je pihal ves rdeč od jeze. Toda pogovor, s tem ni bil končan. Saj so drugi še ostali. Lipe in Jakob sta parafotela priti stvari do konca.

Kaj se vam zdi, ali "šribar" dela? je silil Jokel.

Kaj dela?! Poseda in dobro je, so menili eni. Drugi so pa zagovarjali pisarja, da je tudi pisati treba.

Kaj pa dohtar, ki zobe ruje in bolezni zdravi?

Bog nas varuj teh ljudi. Pa kadar jih je treba, le koristno delo vršijo, tako so bili vsi enih misli. Da, dohtar ve, kaj boli in kako se pomaga, da človek prehitro ne umrje.

In tisti ki imajo trgovine in gostilne? Ali delajo?

Pa še kako morajo letati sem in tja, da si zaslužijo kos kruha in kam bi človek moral iti, če bi ne imela Bara štaecune. Bog varuj.

Torej vsi ti delajo, je ugotovil Lipe. Samo gospod Primož je po vaši modrosti nepotreben človek.

Tega ni nobeden rekel, so takoj ugovarjali Merkantovi zavezniki.

Še bolj prav, se je pomiril Lipe. In bi bilo dovolj neumno kaj takega samo misliti. Če je trgovec potreben, da nam preskrbi kvasa in petroleja in sol, če je zdravnik koristen zato ker pomaga v bolezni, potem pač lahko razumete, da je tudi duhovnik koristen in potreben, ne le zato, ker zna dati moder nasvet v katerikoli stvari in ker je on prvi, ki v potrebi pomaga, ampak tudi zato, ker bi brez duhovnikov ljudje čisto pozabili zakaj na svetu žive in bi iz ljudi postal tolpa zveri, ki bi se med seboj grizli in izrabljali kakor bi le mogli.

Da, je nadaljeval Jokel. Če je vredno klicati dohtarja in ga drago plačati, kadar te trebih boli in se bojiš smrti — čeprav več da ji ne boš ubežal — potem je pač tudi vredno misliti na dušo, ki je za venost ustvarjena. Seveda za Merkanta to ne velja, ker pravijo da je dušo že hudiču zapisal v Boga pa ne veruje.

Kaj Merkant! On je pijanec in kričač! tako so ga zatajili njegovi prejšnji zavezniki, ko so morali priznati resnico.

In delo? Še vedno nismo tega razvozali, je vztrajal Jokel.

To je pa razvozlat že gospod Primož, ki je take tole razložil: kakor mora vsako drevo donesti svoj sad, pa

četudi so le kista lesnika ali grinta-vo seme, tako mora tudi vsak človek vsaj nekaj koristnega storiti, vsaj nekaj uporabiti zmožnosti, ki jih je od Stvarnika dobil. On bo od vsakega tirfal račun '6 tem, kako je pre-jete darove uporabljal.

Torej tudi Merkantu bo vroče, ki zna dobro jezik sukati, pa namesto da bi Boga molil, ga kolne in mesto da bi kaj lepega v poduk nevednim povedal, dela med ljudmi zdrazbo in prepir.

Pamet je zmagala oni dan in pri onih ljudeh. Toda ni vselej tako. Ni pa zato, ker so včasih najbolj kričavi tisti, ki najmanj vedo, pa vse druge učiti hočejo.

Radostno se je smehljalo majniško sonce na hrib svetega Filipa in Jakoba, na Osoje in Prisoje, na Laze in Zabrdro, pa tudi na gospoda Primoža, ki je bral iz svetega pisma tako kot vsak dan in za prvi majnik si je izbral pismo apostola Jakoba.

"Nujte zdaj, bogatini, razjokajte se in tarnajte nad stiskami, ki pridejo čez vas. Vaše bogastvo je preperelo in vaša oblačila od moljev razjedena. Vaše zlato in srebro je zarjavelo in njuna rja bo pričala zoper vas in razjedla vaše meso kakor ogenj... Glejte plačilo, ki ste ga utrgali delavecem, ki so poželi vaša polja, vpije do Gospoda nebesnih čet..."

Potrpite torej, bratje, do prihoda Gospodovega, kakor kmet čaka sonca in dežja in dočaka tudi sad, saj Gospodov prihod je blizu.

Hm, ko bi le vsi brali te, tako lepe besede, in jih umeli je želel gospod Primož.

Mrkant se je pa med tem klel, da bo že pokazal, onima dvema mlečozobima, samo da mu prideta v pesti...

Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

7. maja maša na Paternalu za Antona Pavletič in Marijo Nemec. Molitve na Paternalu.

14. maja maša na Avelanedi za Terezijo Frumen iz Motovilec.

Pridite k molitvam v majniku, da se čim lepše pripravimo na lepo petje svetogorske pesmi za dan slovesnosti. Pa tudi v Lurdu jo bomo peli, ko bo doli shod.

Hladnik Janez

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljeneec

Nadaljevanje 137

Kadar se je zjutraj zbudil, je takoj skočil iz postelje in odhitel k zrcalu, ko pa je zagledal prazno očiščeno duplino, se je zjokal od žalosti.

Obupno je prihitel nazaj v svojo posteljo, pritisnil obraz med blazine in ihtel.

Ko pa je potem prihajal h kosilu — je bila carica napram njemu še mnogo bolj nežna, kakor poprej — in ubogi Potemkin se je moral pretvarjati, moral je biti najboljše volje, mnogokrat je moral govoriti o stvarih, ki ga niso prav nič zanimale.

Vedno je začenjal govoriti o svojem izgubljenem očesu.

Kadarkoli je slišal o kakem napredku v medicini, o izumih na področju medicine, je bridko vzkliznil: — Zakaj mi ne morejo vrniti očesa? — Bogato bi ga nagradil kdor bi mu mogel pomagati! — K njegovim nogam bi mu položil vse moje premoženje, vse moje bogastvo in kljub temu bi ostal vedno njegov dolжник.

Carica ni mogla potolažiti obupnega Potemkina.

Poleg tega pa ga je pri vsaki priliki hotela prepričati, da ga še vedno ljubi.

Ravnala je z njim, kakor ravna odrasel človek z neobglenim otrokom. — Izpolnila mu je vsako željo, njegove želje mu je čitala že z obraza, obsipavala ga je z darovi še bolj kakor prej — v kratkih besedah, Potemkin bi ne imel želje, ki mu je Katarina ne bi izpolnila. Zanj bi bila storila vse.

Mladi caričin čitalec je imel dovolj priljubljenosti, ko ji je lahko čital. Katarina ga je vsak teden klicala k sebi, da ji je čital francoske knjike. Na njegovo največjo žalost pa je

prišel vsakokrat tudi Aleksander Potemkin v caričin budoar. Platon Subov je sedel daleč od nje, medtem ko je Potemkin sedel s carico na divanu, ubogi čitalec je moral gledati, kako je Katarina objemala svojega miljenca.

Platon Subov je komaj premagoval svojo jezo, ko se je vračal po čitanju v svoje stanovanje. Jezil se je, kljub temu pa si je moral priznati, da je brez moči, da ne more ničesar storiti da bi se znebil osvrtaženega Potemkina.

Vzeli so mu celo njegovega prijatelja in svetovaleca Gregorja Orlova. Orlov se je moral na Katarinino povelje vkrečiti na "česmo" in odpotovati, tako da ni imel ubogi Platon Subov nikogar, ki bi se mu zaupal in mu potožil svoje gorje.

Da, njegovo stališče se je zelo poslabšalo. Temu pa je bil kriv ta projekt Aleksander Potemkin, ki se je zbudil iz tiste narkoze, pa tudi knez Gregor Orlov, ki ga je zapustil.

To je bilo vendar popolnoma jasno. Knez Orlov je videl, da bo sedaj morda zopet postal Katarinin prijatelj in morda celo njen miljenec, mislil je, da si bo zopet pridobil caričino milost in radi tega je smatral za nepotrebno, da bi podpiral Platona Subova in njegove spletke proti Potemkinu.

Nasprotno, za svoje prvo delo po povratku v Rusijo si je Gregor Orlov stavil nalogo, odstraniti z dvora mladega Platona Subova, ki bi mu morda vseeno lahko postal nevaren.

Dvorjani pa so se sedaj razdelili v tri tabore.

Na čelu prve stranke je stal minister grof Panin, ki je bil za Potemkina.

Ko je bil Orlov Katarinin miljenec, dokler je še on vladal, grof Panin sploh ni prišel do besede, ker sta vse državne posle vodila brata Orlova. Šele tedaj, ko je črni grof padel, se je Paninu posrečilo, da si je pridobil Katarinino zaupanje, ki si ga je do sedaj ohranil.

Panin je torej moral paziti, da bi ostal Potemkin vedno caričin miljenec, ker je vedel, da se on ne bo nikdar mešal v državne posle.

Nasprotno, Potemkin je občudoval Paninovo genialnost in je bil prepričan, da je Panin izvrsten državnik.

Ministri pristaši so bili, samo po sebi umevno, tudi Potemkinovi privrženci.

K tem so prištevali najuglednejše člane Katarininega dvora.

Druga stranka je bila Orlova.

Ta stranka do pred kratkim sploh ni obstajala. Če pa je bila ta stranka že ustanovljena, je bila lepo tiho, kar je Gregor Orlov napravil Katarinino milost.

Sedaj pa je Katarina poverila Orlovu to važno nalogo, ko ga je imenovala za admiralja mornarice in ga poslala v Benetke, se je življenje te stranke na dvoru popolnoma spremenilo.

Ti ljudje sicer niso vedeli, zakaj je Katarina poslala Orlova z ladjami v Benetke, vendar so bili prepričani, da gre za neko zelo važno stvar.

Vedeli so, da sta se Katarina in Orlov pomirila ko pa so zvedeli, da je bila carica v njegovi palači, to je, da je Katarina storila prvi korak k zbližanju, so triumfirali tisti, ki so mislili, da je sedaj odklenalo Potemkinovi moči in slavi.

carsko krono ta tuja ženska, ki ne pripada niti Romanovim niti Rurikom!

Orlova stranka je začela sedaj delati z nekakšnim mrzličnim navdušenjem. Stremeli so za tem da bi izpodkopali Potemkinov položaj.

Čisto tiho pa je delala tretja stranka na Katarininem dvoru. To sicer ni bila velika stranka, njeni pripadniki pa niso bili kratkovidni!

Marsikateri dvorjani je jel premišljati in iskati vzrok, ko je videl, da je postal skromni častnik Platon Subov caričin čitalec in je bil imenovan vitezom Vladimirovega reda, čeprav si ni pridobil nikakršnih zaslug.

Prepričani so bili, da je Platon Subov človek, ki ima pred seboj sijajno bodočnost in da bi bilo čisto dobro, če bi se ga držali.

Na ta način so ustvarili majhno stranko Platona Subova, ki je zaenkrat samo še čakala in opazovala dogodke na dvoru. Hoteli so, da bi najprej končala borba med Orlovim in Potemkinom, da bi najprej požrl tiger leva.

Stranka je bila sestavljena iz mladih častnikov in iz starih dvornih dam, katerim je Platon Subov obljubil sijajno bodočnost, če bo prišel do cilja.

Glava Orlove stranke na dvoru je bil njegov brat, vodja Potemkinove stranke pa inister Panin. Tretjo stranko pa je vodil mladi Subov sam.

Carici seveda ni šlo, da se na njenem dvoru bolj živahno spletari kakor kadarkoli poprej.

Njene ostre oči so spregledale vse. Da bi storila konec tem neprijetnostim in da bi obvarovala Potemkina, ki ga je še vedno ljubila, pred vsakim morebitnim razočaranjem, ga je nagovorila, da bi šel z njo v Carskoje selo. Tam je nameravala ostati čez poletje.

Tako se je sredi junija preselil dvor v Carskoje selo. Katarini so se še enkrat vrnili lepi trenutki, ko se je z Aleksandrom Potemkinom sprehajala po senenatih poteh dvornega parka in po gozdovih, držala sta se za roke.

Svojega Aleksandra je ljubila, ljubila ga je in ga milovala, pri tem pa se ji ni bilo treba bati tekmovalke.

A Potemkin? Oh, Potemkin je bil srečen, da ga Katarina ljubi in da ji sme vračati ljubezen!

Bil je v položaju človeka, ki je nekoč razpolagal z mnogimi ladjami, prišel pa je vihar, ki je spremenil bogataša v berača. — Bil je srečen, da mu je ostala samo še ena ladja, ki ga je privedla nazaj v mirno pristanišče.

Elizabeto smo zapustili, ko je z Olgo in z Mirovičem ter s svojim dedom pobegnili iz strašnega ujetništva in ko je z njimi prišla do neke majhne najemniške hišice v bližini dvorca Soltikov.

Vemo tudi to, da je pozneje prišla tudi Natalka sem, ko jo je Mirovič rešil, da bi čakala na nadaljne zločinske korake svojega brata.

Naslednjega dne je Natalka zvedela strašno vest da so našli v vrtu ožgano truplo njenega brata. Bil je zvezan s truplom starega kozlaškega stražmojstra. Tako je Natalka zvedela za strašno usodo svojega brata.

Na noben način se ni mogla odločiti, da bi odšla k ravalinam svojega dvorca.

Mirovič in Voroncov sta jo nagovarjala, da bi šla tja. Hotela sto jo celo spremiti. Natalka pa tega ni storila. Ni hotela videti razvalin nekdanjega ponsnega dvorca rodbine Soltikov.

— Na tem prostoru, kjer je stal dvorec, — je rekla Natalka, ko je

Manica:

Zajec in polž

Skokonogi zajček se je rad obregnil ob počasnega polža ter na račun njegove počasnosti zbijal vsakovrstne šale. Ubogemu "slinarju" je zajčekova neslanost začela presedati, zlasti še, ko so bile pri tem navzoče tudi druge živali. Zato se enkrat pošteno razkorači:

"Kaj se boš širokoustil, dolgoušec! Pogledaj onile kozolec, ki stoji dober streljaj od tu. Ako se midva oba naenkrat podava od tukaj, pa ne boš ti niti trenutek prej pri kozolecu kot jaz. Grem staviti, da ne!"

"Revše", pomrdne zaničljivo zajček, "Torej poskusiva takoj!"

"Danes ne", se upre polž, "toda jutri pa lahko na vse zgodaj, če hočeš. Da se pa zjutraj ne bova iskala, prenočiva skupno pod temle grmom!"

Zajec je s tem zadovoljen in zvečer se oba stisneta pod bližnji grm. V tem pa, ko zajček kmalu sladko in trdno zaspi, zleze polž previdno nanj in se trdo prilepi na njegov dlakasti hrbet. Ko se zajček zjutraj zbudi in ne vidi polža nikjer se začneje:

"Ha, ha, ni neumen ta počasnež. — Glejte si, kako jo je skrivoma odkuril naprej. Toda vseeno ga pretečem!"

To rekši zdrvi kot strela in v par trenutkih je že pri kozolecu. Tedaj pa se polž odluči z njegovega hrbta in se zakotali preden:

"Evo me!"

"Goljufija", zakriči zajec in na mah skliče bližnje živali ter jim ogorčeno pojasnjuje, kako ga je polž prekanil.

Ali — vse živali so mnenja, da je stavo dobil polž in sicer prav po poštenem potu. Pes, pooblaščen, da govori v imenu vseh, modruje:

"Polž je vendar trdil samo to, da hosta vidva oba naenkrat pri kozolecu, kar se je tudi točno zgodilo. Ni pa omenil prav nič, na kakšen način bo kateri izmed vaju dospel na določeno mesto. Kaj se torej repenčiš, dolgoušec! V drugo rajši ne izvijaj!"

Nič ni pomagalo, zajček je bil poražen. Polž je imel pa odslej za vedno mir pred njim.

Mara J. Tavčarjeva:

Mala Majda bolni mami

Življenje je mamiica deklici dala, od takrat ni več iz postelje vstala. Ko Majda je mala zobke dobila in prve korake v svet je nastopila, prve besede je že pojmovala in z lutkami, žogo se je igrala, vse belo odelo je Majda imela, ko z atekom v bolnico je vesela

[hitela, dišeče cvetice v naročju držala, da mami na postelj bolniško bi dala. "Oj, mamiica moja, ti lepa" je rekla, in z drobnim korakom k mami je [tekla.

Kako prazno povsod pri nas je doma, ko z atekom vedno sva, vedno sama,

Mladinski kotiček

pridi, oj, mamiica z nama nazaj, glej, zunaj, cvetoč in sončen je maj. Z atekom moliva k Bogu srčno, ozdravi, da tvoje srce bolno, na vrtu je petje ptičjih glasov, oj, pojdi že danes z nama domov, Na dan materinski sem ti cvetje [prinesla.

Da ž njimi bolezen bi tvojo odnesla, saj z atekom ljubiva te srčno oba, le ti si vsa najina sredi srca." Objela je mamiico Majdica mala, z ljubeznijo srčno je zdravja ji dala.

Kruh je božji dar

Kruh je še danes opevan kot nekdaš. Saj je življenje borba za kruh, za obstanek.

Pa vendar. Čeprav je danes borba za kruh hujša in celo prisluženih kruhek silno tenko odrezan, vendar ljudje kruha ne spoštujejo dovolj.

Stari ljudje so vedeli, da se je treba odkriti, če greš mimo žitnega polja. Še danes je ponekod na-

vada, da prekrižajo hlebee, preden ga razrežejo.

Majhnega so me učili, da moram kruh poljubiti, če mi pade na tla. Tega se še vedno držim, čeprav se mi kdo zato smeje. Ne bi bilo greh, če bi to navado opustil, pa jo držim, ker sem tako obljubil.

Pri sosedu sem dobil nekoč kos kruha, pa sem ga zabrusil v grmovje, ker ga nisem mogel pojesti. Od tedaj mi je nekaj očitalo, da mi bo kruha manjkalo, pa sem sklenil, da ga bom odslej vsakokrat poljubil, če mi bo padel na tla.

In kako ravnaš s kruhom nekatere? Videl sem otroke, kako so zakopavali kruh na vrtu, ker ni bil z maslom namazan. Žalosten sem jih bil, pa sem šel naprej in videl berča, ki je iz smeti vzdignil kosček kruha in mi ga kazal, rekoč, da bo še slabo na svetu, ker otroci ne znajo več ceniti božjega daru.

Matere, pazite malo, kaj delajo vaši otroci s kruhom. Ali ga vselej pojedjo? Naučite jih, da bodo kruh

cenili. Za vsak kosček naj posebej prosijo in lepo "Bohka" naj napravijo, potem jim ga šele izročite.

Ne tako kot napravijo nekatere matere: "Na, tukaj imaš kos, pa se zgubi, da ne boš napote delal!"

Če tako odpravljen otrok ne bo mogel kruha pojesti, ga bo gotovo vrgel proč.

Tudi za take matere vem, ki dajo otrokom nalašč velike kose, da se gredo k sosedu bahat, koliko kruha imajo. In če potem pride s sosedovi otroki do spora, se kar s kruhom obmetujejo.

Kar malo pomislimo, koliko je danes ljudi, ki kruha nimajo in pa to, da ne vemo, kakšna bo naša bodočnost! — Hlatter.

NA VODI

Šumijo valovi in vetre šusti, nalahno naš čolnič po vodi drči. Veselo utriplje nam mlado srečo, iz čolniča daleč se pesmi glasé.

Glej, bistra je voda in vedro nebo, na bregu zelenem se ovčke pasó. Med drevjem zbor ptič zvržoli in cvetka pri cvetki po logu diši.

Ko mrak se razlije, ko bliža se noč, k očetovi hišici veslamo počó. Večerjo skromno nam mati dadó, pomolimo k Bogu, zaspiamo sladkó. Zefi Klinar.

SPREHOD NA JEREBOV GRICEK

Sinjina gora je v mraku utonila. Tančica nežne zarje čez vrhove Razpela rdeče, zlate je trakove, Iskaje mesta, kjer bi si počila.

Črn pajčolan je stkala noč — zavila Kraljevo sonce v pravljicihne [gradove.

Utonil zadnji žarek je v mrakove. V modrini se je zvezda zaiskrila.

Sanjave gričke, Ulako zeleno Poljublja mehka, svetla mesečina, Oblak zastira s tanko jo kopreno.

Moj dragi griček in neba modrina Izlije v srcu se v ljubezen eno: Nebo in zemlja — Bog in domovina! Marija Brenčič.

slišala o strašni nesreči — bom sezidala samostan. Na prostoru kjer se je zgodil ta strašni zločin, se ne bo nikdar več razlegala vesela pesem, nihče več se ne bo zasmeljal! Od tam se bodo dvigale v višave samo pobozne molitve!

Natalka je strašno trpela.

Ljubila je svojega brata, pa sta si Olga in Elizabeta zaman prizadevali, da bi jo potolžili.

Naposled se jima je vendar posrečilo, da je knežinja pozabila, kar je doživela.

Sedaj so skupaj uživali v tišini ki jih je obdajala.

Hiša se je nahajala v zelo lepi okolici, v dolini, medtem, ko je vasa stala na griču.

To premoženje je bilo sestavljeno iz lepe hišice, dvoje hlevov in ostalih poslopij, ki so pripadala gospodarstvu.

Vse je bilo v najlepšem redu, vse se je svetilo od same čistote in človek je lahko takoj opazil, da živijo tukaj srečni ljudje, ki so živeli v izobilju od tega, kar jim je dala zemlja.

To je bilo tudi zares tako.

Natalka je izročila lepo premoženje v najem nekemu mlademu zakonskemu paru.

Najemnik je bil star šele dvajset tri leta, njegova mlada modrovka žena pa je bila stara komaj osemnajst let.

Bilo je nekega večera.

Naši begunci so posedli okoli mize pod starim hrastom in večerjali. Jedli so mrzlo meso, jajca, mleko, sir in kruh.

Naenkrat pa se je stari Voroneov obrnil k Natalki in ji dejal:

— Poslušajte, knežinja, jaz se vam čudim, da ste izročili to premoženje mladi mladini človekoma v najem! To je zares redek slučaj! Po navadi ne dajemo radi premoženja ljudem, na katere se človek ne mo-

re popolnoma zanesti! In kdo naj bi zaupal mladosti!

— Ah, vi govorite o Apraskinu in o Mili? — vzklikne Natalka in se nasmeje. — Mislili, Voroneov, da se boste čudili njuni mladosti, kajti v Rusiji je zelo malo mladih ljudi, ki bi samostojno obdelovali zemljo. Toda povejte mi sami, ali ste že kdaj videli bolj pridnega človeka kakor pa je ta-le Apraskin? Pogledjte samo, kako je previden in pameten in kako pazi na svojo in mojo korist!

— Res je, — odvrne Voroneov in si pogladi svojo dolgo brado, — ta Apraskin je zares izreden človek!

— Dostikrat ne morem prespati vso noč. Star sem že in radi tega vstajam tako zgodaj. Predvečerašnjim sem prišel ob štirih na dvorišče. Videl sem Apraskina, ki je ravno pripravljaj voz, ker se nahajamo sedaj v času žetve. Danes zjutraj pa sem prikolovratil na dvorišče že ob treh in moj Apraskin je bil tudi že na delu! Ko sem se mu čudil, mi je dejal:

— Pokvarilo se mi je kolo na vozu. Vidite, gospod Voroneov, jaz moram biti tudi svoj lastni kovač, kajti če bi vedno klical kovača iz vasi, bi moral predolgo čakati na njegovo prihod.

— Prav tako, kakor Apraskin vzor gospodarja, — reče sedal Olga, — je Mili dražestna, mala gospodinja, najemnica v najboljšem pomenu besede.

— Sedaj je v sobi, sedaj v kuhinji, sedaj v kleti, povsod, kjer delajo ljudje. Sedaj krmi živali, sedaj sedi v hlevu in molze ali pa dela sir, kadar pa se njen mož zvečer vrne z dela, je vedno čista, lepa in dražestna, tako da je ta Apraskin zares srečen človek!

— To je resnica! — odvrne Natalka. — Črni Apraskin in plavalasa Mili! Prijatelji moji, ali veste, da

imata ta dva človeka že svojo preteklost in svoje doživljaje, čeprav sta še tako mlada? Če bi ne bilo mene, bi Apraskin ne imel svoje plavalase Mile. Lahko mi verjamete, da jima ni bilo lahko pomagati k sreči.

— Prav gotovo gre za ljubezen? — vzklikne Olga. — Natalka pripoveduj nam!

— Ali bi tudi Elizabeta hotela slišati to pripovedko? — vpraša Natalka.

— Prav rada, draga moja!

Elizabeta ni že ves večer spregovorila niti najmanjše besedice.

Zadnje dni je bila sploh molčeča in žalostna. Njenim prijateljem ni bilo težko uganiti, da jo je srce vlekle nazaj v Petrograd, tja, kjer se je nahajal njen edini, ljubljeni Potemkin. Elizabeta bi bila srečna, če bo mogla stanovati vsaj v istem mestu kakor on.

— Natalka, pripoveduj nam, — reče Elizabeta. — Mar res misliš, da ne morem brez zavisti poslušati o sreči drugih ljudi. Vsi ne morejo biti srečni, vsi pa tudi ne nesrečni! Boljše je, da jih je samo nekaj, ki trpe, kakor pa da bi vsaka žena na tem svetu doživela to, kar sem doživela jaz!

— Oh, zagotavljam vam, — reče Natalka, — da je povest o Apraskinu in o Mili zelo kratka. Pripovedovala bo bóm komaj tako dolgo, kolikor bo Mirovič potreboval, da bo pokadil cigareto, ki si jo je pravkar prižgal.

— Da, tako je življenje, — reče stari Voroneov, — cigareta zgori zelo hitro, — tako se tudi hitro menja človeška usoda.

Natalka je prinesla svojo čašo mleka k ustom, se z njim osvežila in vprašala:

— Ali ste že kdaj opazili, kako čudno gleda Apraskin s svojim desnim očesom?

— Da čudno gleda? — vzklikne

Mirovič. — Samo po sebi umevno! Opazil sem, da ima ta človek desno oko čisto drugačno od levega. Apraskin je lep mož, visok, vitek, močan in črnolas! Njegovo levo oko je milo in lepo, desno pa je otrplo in temno, dejal bi, da gleda s tem očesom nekam sovražno!

— Poslušajte in vse vam bo jasno! — reče Natalka. — Lebrun, najprej pa pogledjte, če ni katerega izmed njih kje v bližini. Ne bi rada, da bi jima s svojim pripovedovanjem povzročala žalost.

Stari Francez je vstal, čez nekaj trenutkov pa se je vrnil in javil, da se mladi par nahaja v hiši pri večerji.

126. POGlavJE

Apraskin in Mili

— Mili je doma iz neke vasi, ki leži blizu Moskve. — je začela Natalka, — njen oče je bil najbogatejši in najuglednejši kmet, ki je imel več zemlje kakor marsikateri graščak.

Že zdavnaj si je kupil svojo svobodo; ni bil več kmet. Svojo hčerko Mili je vzgojil kakor veliko damo, ker si je vbil v glavo, da se mora poročiti s kakšnim visokim in odličnim gospodom. Svoježa zeta si je predstavljaj kot častnika ali pa kakšnega drugega kavalirja, nikakor pa ni smel biti kmet!

Njegova žena je bila s tem načrtom zadovoljna. Mili je bila lepa, plavalasa deklica. Starši so bili na svojo hčerko izredno ponosni.

Bila je prava lepa ruska deklica. Ni bila ravno velika, — njene oči so bile modre, lasje plavi, roke in noge majhne, — prava dama.

Povedala sem vam že da je bila dobro vzgojena. Njenemu očetu ni bila v tem pogledu nobena stvar predraga. Poklical je celo nekega starega gospoda iz Moskve, ki jo je

pokojnine.

Ko je bila Mili stara sedemnajst let, je imela mnogo subačev, ki so njenim staršem ugajali.

V bližini njihove vasi je bil na primer graščak, ki je bil zadolžen do ušes in je lahko čisto natančno izračunal, da se bo rešil vseh svojih dolgov, če bo dobil Mili za ženo in z njo doto, katero ji bo dal stari Barjanski. Da je bila Mili hčerka njegovega prejšnjega kmeta, ga ni prav nič motilo. — Moj Bog, saj ima mnogo denarja, lepa pa je tudi.

Razen tega graščaka bi se bil z njo rad poročil tudi neki stari vpokojeni major.

Ta major si je postavil v vasi, kjer je bila Mili, vilo in živel je od svoje pokojnine.

Major je vsak dan zahajal v Barjanskega hišo in se je do ušes zaljubljal v mlado deklico.

— Ta Mili bi bila izredna bolničarka za moje stare dni in noči brez spanja. Major sem, denarja pa imam tudi, — ne bo me zavrnila! — Tako je premišljeval vpokojeni major. — Mili je sicer hčerka posestnika, ki je bil prej kmet, to je seveda neprijetna stvar, jaz pa sedaj itak ne živim več v velikem svetu, — prišel sem v samoto in me prav nič ne briga, kaj bodo govorili ljudje o meni.

Na vseznjane pa je bil v vasi tudi neki moskovski trgovec, ki je po navadi kupoval pri starem Barjanskem vino. Imenoval se je Balog, tudi njemu so se cedile sline po lepi Mili. Bil je zelo bogat, kakor so pripovedovali, bil pa je tudi skopuh, ki se vlekel za vsak sodček vina kakor da bi šlo za življenje.

Mili ga ni mogla videti. Še kot otrok ga ni imela rada, ker ji je nekoč obljubil lepo, veliko knjigo s podobami, katere pa še do danes ni dobila.

(Dalje prihodnjič)